

Projekt

z dnia 22 czerwca 2021 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR XX//21
RADY MIEJSKIEJ W STEPNICY**

z dnia 29 czerwca 2021 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stepnica na lata 2021-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.), art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stepnica na lata 2021-2026, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Stepnica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICA
NA LATA 2021 – 2026**

Stepnica, 2021 r.

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Charakterystyka Gminy Stepnica.....	4
II.1 Potencjał kulturowy i przyrodniczy	5
II.2 Demografia	10
II.3 Infrastruktura społeczna	13
Placówki oświatowe.....	13
Instytucje kultury	14
Opieka zdrowotna	16
Organizacje pozarządowe	17
Gospodarka mieszkaniowa	19
II.4 Rynek pracy	21
II.5 Uwarunkowania gospodarcze	24
II.6 Pomoc społeczna	25
Beneficjenci pomocy społecznej.....	26
Pomoc finansowa w postaci zasiłków.....	29
Powody przyznawania zasiłków	31
Sytuacja osób z niepełnosprawnościami.....	33
Świadczenia opiekuńcze	35
Wsparcie asystenta rodziny i piecza zastępcza	38
Program „Posiłek w domu i w szkole”	40
Bezpieczeństwo mieszkańców oraz przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom.....	41
II.7 Zjawisko wykluczenia społecznego	46
II.8 Piramida problemów społecznych.....	47
III. Wyniki badań ankietowych „Ocena problemów społecznych w gminie Stepnica”	49
IV. Analiza SWOT.....	64
V. Cele strategiczne i operacyjne	66
VI. Spójność z dokumentami strategicznymi.....	68
VII. Misja nowej ścieżki rozwoju	69
VIII. Kierunki strategicznej interwencji – działania	69
X. Monitoring i ewaluacja	80
XI. Spis map, schematów, tabel, wykresów i zdjęć	81

I. Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stepnica na lata 2021 - 2026 wyznacza główne kierunki działania dla samorządu i mieszkańców w celu poprawy funkcjonowania gminy pod względem społecznym, który rzutuje na sferę ekonomiczną, demograficzną i gospodarczą. Ponadto wyznaczenie odpowiednich kierunków działań pozwoli na zminimalizowanie negatywnych skutków zmian zachodzących w społeczeństwie i realizację odpowiedniej polityki. Podstawowe i najważniejsze działania ukierunkowane są zatem na poprawę jakości życia mieszkańców, wzmocnienie spójności społecznej, wyrównywanie szans oraz wzmacnianie kapitału ludzkiego i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Rozwiązywanie problemów społecznych stanowi jedno z kluczowych zadań, jakie stoją przed administracją publiczną wszystkich szczebli. Aby minimalizować negatywne zjawiska społeczne, zdiagnozowane na obszarze Gminy Stepnica, należy w ten proces zaangażować również organizacje i instytucje należące do różnych sektorów życia publicznego, w tym m.in. organizacje pozarządowe, czy podmioty gospodarcze. Diagnoza rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej oraz określenie planu działań w dłuższej perspektywie są niezbędnymi warunkami efektywnej realizacji polityki społecznej. Natomiast określenie misji rozwoju oraz wyznaczenie celów strategicznych i działań, powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania lub ograniczenia wielu problemów w sferze społecznej.

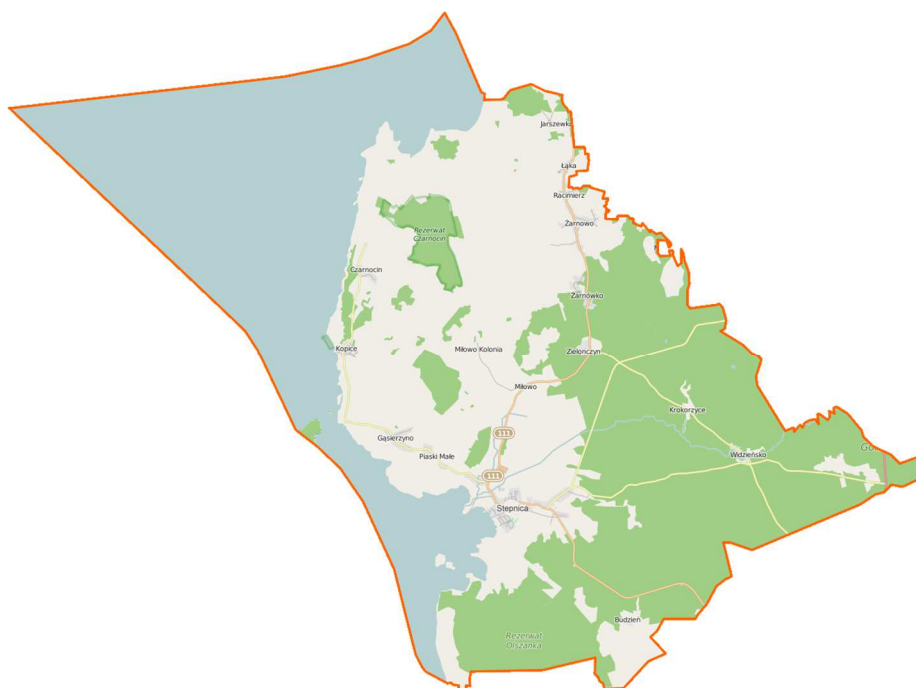
Dokument stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz doprowadzić do integracji społecznej. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest podstawowym instrumentem zarządzania w aspekcie społecznych uwarunkowań na terenie gminy, ponieważ zawiera cele długoterminowe, odpowiadające generalnym kierunkom działania. Jest to więc praktyczny dokument dla władz samorządowych, instytucji kulturalnych, społecznych i samych mieszkańców, stanowiący kierunkowskaz do dalszych działań.

Podstawą prawną opracowania niniejszej strategii jest ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.).

II. Charakterystyka Gminy Stepnica

Gmina Stepnica jest gminą miejsko-wiejską położoną w północno-zachodniej części powiatu goleniowskiego, w województwie zachodniopomorskim. Gmina wchodzi w skład obszaru funkcjonalnego przylegającego bezpośrednio do Zalewu Szczecińskiego i bezpośrednio nad Zatoką Stepnicką. Graniczy bezpośrednio z gminami - Przybiernów, Goleniów i Wolin, a pośrednio poprzez Zalew Szczeciński i Roztokę Odrzańską z gminami - Police, Nowe Warpno, Świnoujście, Międzyzdroje. Ogólna powierzchnia gminy wynosi 294,16 km² [29 416 ha], z czego 39,8% stanowią wody, 30% lasy i 30,2% grunty rolne, tereny podmokłe i torfowiska. W 2020 r. gminę zamieszkiwało 4 634 mieszkańców, co daje gęstość zaludnienia na poziomie 16 osób/km².

Mapa 1 Gmina Stepnica

Źródło: <https://www.google.com/>

W skład gminy wchodzi 16 sołectw: Bogusławie, Budzień, Czarnocin, Gąsierzyno, Jarszewko, Kopice, Łąka, Miłowo, Piaski Małe, Racimierz, Stepnica, Stepniczka, Widziensko, Zielonczyn, Żarnowo oraz Żarnówko. Stolicę gminy stanowi miejscowość Stepnica.

W skład jednostek organizacyjnych gminy wchodzi:

- Urząd Miasta i Gminy w Stepnicy
- Zespół Szkolno-Przedszkolny im. K. Maciejewicza w Stepnicy
- Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Racimierzu

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stepnicy
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Stepnicy
- Miejska Biblioteka Publiczna w Stepnicy.

Do miejscowości gminnej prowadzi droga wojewódzka nr 111 łącząca Stepnicę z miejscowością Modrzewie (gmina Goleniów) i dalej do Goleniowa oraz przez Żarnowo do Wolina. Stepnica leży w strefie oddziaływania Goleniowa, w pobliżu którego umiejscowione jest lotnisko międzynarodowe, a także w strefie znacznego oddziaływania Szczecina. Sieć drogowa gminy Stepnica jest dopasowana do istniejącego układu osadniczego. Odległości drogowe pomiędzy siedzibą władz gminy - miastem Stepnica, a najbliższymi ośrodkami miejskimi o znaczeniu subregionalnym, krajowym i międzynarodowym kształtują się następująco: Stepnica - Goleniów: 21 km, Stepnica - Szczecin: 55 km, Stepnica - Świnoujście: 54 km, Stepnica - Berlin: 191 km. Najbliżej położoną drogą krajową jest droga S 3, przechodząca przez niewielki fragment gminy na wschód od Widzieńska.

Komunikacja wodna to przede wszystkim tor wodny Szczecin - Świnoujście - Bałtyk, przechodzący przez teren gminy. Znaczenie toru jest kluczowe dla transportu wodnego w regionie, ponieważ umożliwia on skomunikowanie portów i przystani położonych w głębi lądu, u ujścia Odry na Zalewie Szczecińskim, z Morzem Bałtyckim i dalej – ze wszystkimi szlakami żegludowymi świata.

Na infrastrukturę punktową transportu wodnego składa się port morski w Stepnicy, usytuowany na wschodnim brzegu Zatoki Stepnickiej, która jest częścią Roztoki Odrzańskiej. Port można podzielić na część północną, w której zlokalizowany jest Port Rybacki (z Basenem Rybackim), na część południową, gdzie zlokalizowany jest Port Handlowy (z Basenem Kolejowym) oraz środkowy, w którym znajduje się przystań żeglarska. Oba porty oddalone są od siebie o ok. 130 metrów¹.

II.1 Potencjał kulturowy i przyrodniczy

Gmina Stepnica charakteryzuje się dużym potencjałem kulturowo-przyrodniczym. Podstawowy podział fizyczno-geograficzny na trzy mezoregiony (czyli większe tereny

---

¹ Strategia Rozwoju Gminy Stepnica do roku 2025, s. 87-88.

o zbliżonych cechach środowiskowo-krajobrazowych), definiuje najważniejsze, silnie zróżnicowane cechy tych trzech części terytorium gminy. Są nimi:

- Dolina Dolnej Odry - w zachodniej i północno-zachodniej części gminy, zdominowana wodami powierzchniowymi, słabo zalesiona,
- Równina Goleniowska - we wschodniej i południowej części gminy, gęsto pokryta lasami i Puszcą Goleniowską, prawie pozbawiona wód powierzchniowych,
- Równina Gryficka (fragmentarycznie) w części północno-wschodniej, między Zielonczynem, a Jarszewkiem; odznacza się najsilniejszym na terenie gminy wpływem niegdysiejszych okresów zlodowaceń, którym ten obszar zawdzięcza urozmaicony, malowniczy krajobraz i żyzne gleby, użytkowane rolniczo².

Bogactwo kulturowo-przyrodnicze stworzyło dogodne warunki do powstania licznych **szlaków turystycznych**: pieszych, rowerowych, wodnych i kajakowych. Do najważniejszych szlaków pieszo-rowerowych można zaliczyć:

- Ścieżka rowerowa Bogusławie - Widzieńsko – Babigoszcz,
- Międzynarodowy Szlak Rowerowy „Wokół zalewu szczecińskiego R-66,
- Krajowy szlak pieszy zielony ZP-1007 "Szlak stepnicki" lub tzw. Zielony szlak turystyczny,
- Leśna droga turystyczna Stepnica-Goleniów,
- Leśna ścieżka edukacyjna,
- Ścieżka przyrodnicza europejskiej unii ochrony wybrzeża,
- Ścieżka edukacyjna Kopice – Czarnocin, zwana „Promenadą Słońca”,
- Pomorska droga św. Jakuba³.

Gmina Stepnica posiada wiele atrakcji turystycznych. **Rzeka Gowienica** o długości 47,9 km, swoje źródła ma w torfowej dolinie w okolicach Burowa, Mostów i Pogrzymia . Płyne kolejno przez 5 gmin: Maszewo, Osinę, Goleniów, Przybiernów i Stepnicę. Do Zalewu Szczecińskiego, dokładnie Zatoki Stepnickiej wpada w miejscowości Stepnica. Gowienica jest **szlakiem kajakowym**, jednak w spływach przeszkadzają liczne naturalne przeszkody, dlatego jest trasą dla silnych i zaprawionych kajakarzy. Dodatkowo w gminie dla kajakarzy znajdują się liczne spływy kajakowe na wodach zalewu szczecińskiego, jak i Kanału Królewskiego, który w połączeniu z rzeką Krępą umożliwia spływ kajakowy z miejscowości Budzień aż do Zalewu

---

² Strategia Rozwoju Gminy Stepnica do roku 2025, s. 8.

³ <https://www.stepnica.pl/>

Szczecińskiego. Wypożyczaniem sprzętu wodnego i rekreacyjnego zajmuje się Stowarzyszenie „Latarnik” w Kopicach. Organizuje on również wycieczki, rejsy i spływy kajakowe. Wykorzystując potencjał wodny i dobrze rozwiniętą sieć komunikacji wodnej w gminie Stepnica organizowane są Regaty o Puchar Burmistrza Stepnicy. Wydarzenie cieszy się dużym zainteresowaniem i popularnością regionalną.

Na terenie gminy znajdują się 4 **przystanie** jachtowe. Należą do nich:

- Przystań przy Kanale Młyńskim,
- Przystań w Gąsierzynie,
- Przystań w Kopicach,
- Przystań im. Kapitana Roberta Hilgendorfa w Stepnicy⁴.

Gmina Stepnica położona nad brzegami Zalewu Szczecińskiego jest alternatywą dla nadmorskich, zatłoczonych kurortów. W okresie wakacyjnym w Stepnicy otwarte jest **kąpielisko**, które od 2011 r. do chwili obecnej wyróżniane jest Błękitną Flagą. Powierzchnia plaży to ok. 7100 m², dostęp do wody na długości ok. 260 m. W kierunku i wzdłuż plaży znajduje się ciąg spacerowy z ławeczkami i latarniami parkowymi. Cały teren kąpieliska wyposażony jest w infrastrukturę rekreacyjną (np. plac zabaw, boisko do piłki siatkowej), a także punkt medyczny i wypożyczalnię sprzętu plażowego i pływającego⁵.

Zdjęcie 1 Plaża i kąpielisko w gminie Stepnica

Źródło: www.stepnica.pl

---

⁴ <https://www.stepnica.pl/>

⁵ <https://www.stepnica.pl/>

Ciekawą atrakcją turystyczną jest **Wyspa Chełminek**. Jest to wyspa na Zalewie Szczecińskim, na północny zachód od Stepnicy, na wysokości dawnej miejscowości Świętowice. Ma ok. 36 ha powierzchni i wznosi się ok. 1,7 m n.p.m. Powstała ona na mieliźnie po roku 1889 z urobku, podczas pogłębiania toru wodnego Szczecin-Świnoujście, wytyczonego bezpośrednio na zachód od wyspy. Jest ważnym punktem nawigacyjnym oznaczonym dwiema latarniami świecącymi światłem koloru czerwonego. Na Chełminku znajdują się: dawny dom latarnika i przystań żeglarska. Chełminek obecnie jest niezamieszany. Wyspę porastają szuwary, paprocie, olsy⁶.

Zdjęcie 2 Wyspa Chełminek

Źródło: www.stepnica.pl

Inną atrakcją turystyczną w gminie jest **Wieża Widokowa** na Górze Zielonczyn. Oddana do użytku w 2010 r. Wybudowana przez Nadleśnictwo Goleniów dzięki środkom uzyskanym z dotacji Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Posiada 42,5 m wysokości i położona 76 m. n. p. m. Obiekt służy jako dostrzegalnia pożarów oraz jako obiekt turystyczny, gdyż jest na niej taras widokowy.

---

⁶ <https://www.stepnica.pl/>

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026

Zdjęcie 3 Wieża Widokowa na Górze Zielonczyn

Źródło: www.stepnica.pl

W miejscowości Czarnocin powstał **Park Natury Zalewu Szczecińskiego**. Park ten został utworzony z inicjatywy przyrodników, pasjonatów – Polaków i Holendrów w wyniku wspólnego projektu na rzecz ochrony przyrody na obszarze cennym przyrodniczo. Teren parku obejmuje obszar około 4000 ha, na który składają się łąki i pastwiska. Do Parku sprowadzono koniki polskie i krowy rasy Scottish Highland, które stanowią dużą atrakcję dla odwiedzających to miejsce osób. Wczesną wiosną pojawiają się tu czajki, pośród traw żerują stada gęsi, później pojawiają się krwawodzioby także trznadle, pliszki szare i żółte. Oprócz tych ptaków żyją tutaj m.in.: bekasy, skowronki, derkacze i żurawie. Jednak największą popularnością wśród odwiedzających Park osób cieszy się bielik. Jego okazała sylwetka wyróżnia go spośród innych ptasich drapieżników zamieszkujących to miejsce.

Zdjęcie 4 Park Natury Zalewu Szczecińskiego

Źródło: <https://www.google.com/>

Na terenie gminy Stepnica zlokalizowane są zabytki architektoniczne, stanowiące potencjał kulturalno-turystyczny obszaru. Są to: Kościół parafialny pw. Św. Jacka Odrowąza z 1741 r. w Stepnicy, budynek mieszkalny (Leśniczówka) i gospodarczy wraz z przyległą posesją (XVIII w.) w Widzieńsku, a także Kościół parafialny p.w. Chrystusa Króla wraz z terenem dawnego cmentarza przykościelnego w Żarnowie⁷.

Bogactwo przyrodniczo-kulturalne gminy Stepnica wpływa na rozwój turystyki oraz przedsiębiorczość regionu, co z kolei wpływa pozytywnie na rozwój społeczny gminy. Mieszkańcy oraz turyści mają dostęp do licznych atrakcji, spędzania czasu na łonie natury, korzystając z dóbr własnego regionu. Gmina Stepnica pod względem krajobrazowym zapewnia dogodne warunki do życia, uprawiania sportu i rekreacji oraz stwarza możliwości rozwoju gospodarczego.

II.2 Demografia

W 2020 r. gminę Stepnica zamieszkiwało 4 634 mieszkańców, w tym 2 337 kobiet (50,43%) oraz 2 297 mężczyzn (49,57%). Mieszkańcy gminy zawarli w 2019 r. 28 małżeństw, co odpowiada 5,7 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to wartość znacznie wyższa niż wartości dla województwa zachodniopomorskiego. W tym samym okresie odnotowano 1,9 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 29,1% mieszkańców gminy Stepnica jest stanu wolnego, 54,4% żyje w małżeństwie, 5,5% mieszkańców jest po rozwodzie, a 8,7% to wdowy/wdowcy⁸.

W ostatnich latach zauważa się powolny, lecz systematyczny odpływ ludności z gminy. W roku 2016 odnotowywano 4 775 osób, a w 2020 r. o 141 osób mniej. Spadek ogólnej liczby ludności jest zjawiskiem charakterystycznym dla większości gmin w Polsce, z uwagi na ujemny przyrost naturalny. W 2020 r. na 4 634 wszystkich mieszkańców gminy 62,78% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym, 19,75% było w wieku przedprodukcyjnym, a 17,48% ludności stanowiły osoby starsze, w wieku poprodukcyjnym.

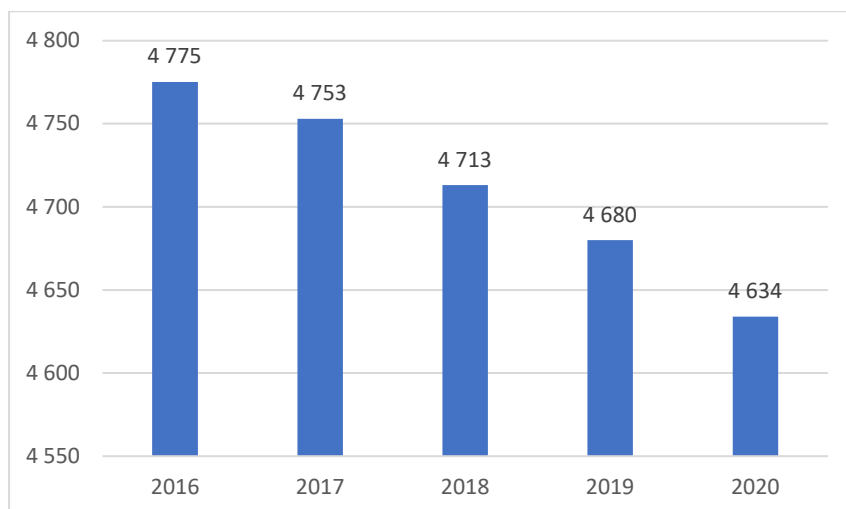
---

⁷ <https://www.stepnica.pl/>

⁸ https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Stepnica

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026

Wykres 1 Liczba mieszkańców w gminie Stepnica w latach 2016-2020

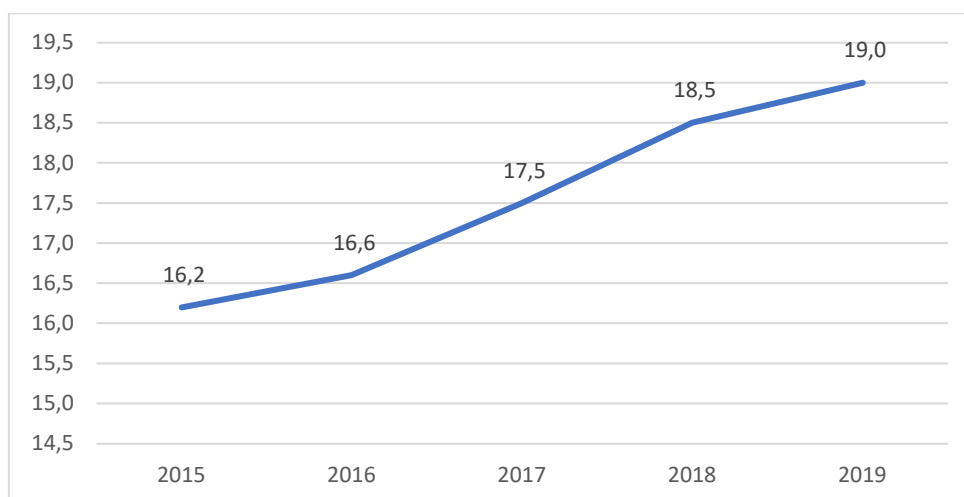
Źródło: opracowanie własne, dane z Urzędu Miasta i Gminy w Stepnicy

Zjawisko starzenia się społeczeństwa i ogólnego spadku ludności gminy zostało zasygnalizowane również w *Strategii Rozwoju Gminy Stepnica do roku 2025*. Biorąc pod uwagę dane z „Prognozy ludności na lata 2014-2050” oraz dane demograficzne w podziale na poszczególne grupy wiekowe, należy spodziewać się pogłębienia w kolejnych latach zjawiska spadającej liczby urodzeń, przy jednoczesnym wydłużaniu się długości życia, co powoduje wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności.

Wskaźnik obciążenia demograficznego, liczonego jako stosunek ludzi w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym, dla gminy Stepnica wykazuje tendencję wzrostową, co potwierdza wzrost liczby osób starszych i wydłużanie się życia mieszkańców gminy. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wzrósł w ostatnich 5 latach o 2,8 punktów procentowych, przyjmując w 2019 r. wartość 19. Proces starzenia się społeczeństwa stanowi tendencję ogólnopolską. W efekcie zjawisko starzenia się społeczeństwa i wzrost osób w wieku poprodukcyjnym będzie wymuszało na samorządach podjęcie lub wzmocnienie odpowiedniej polityki społecznej, ukierunkowanej na potrzeby osób starszych, w tym zapewnienie opieki całodobowej lub w formie centrów integracji, domów seniora, klubów aktywności dla osób starszych.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STEPNICIA NA LATA 2021 – 2026

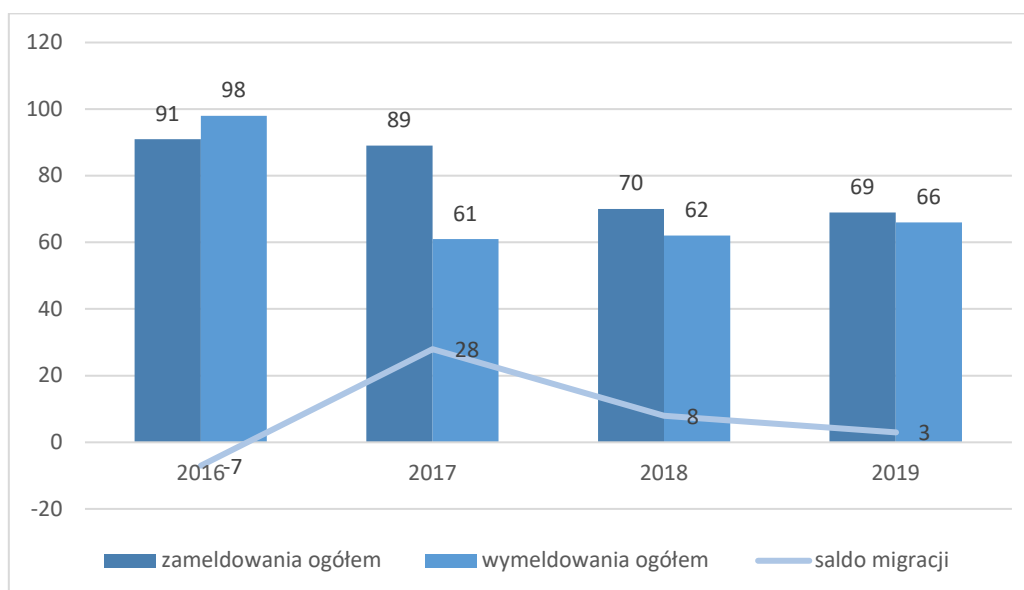
Wykres 2 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w gminie Stepnica w latach 2016-2019

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

W 2019 r. zarejestrowano 69 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 66 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznej wynosiło dla gminy +3. Saldo migracji w analizowanym okresie lat 2016-2019 przyjmowało wartość w większości dodatnią, tylko w 2016 r. odnotowano saldo migracji na poziomie -7. Od 2017 r. zauważyć można spadek liczby zameldowań, a co za tym idzie można spodziewać się w najbliższych latach ujemnej wartości salda migracji. Aby temu zapobiec należy podjąć działania w kierunku rozwoju gospodarczego i społecznego gminy, gdyż to one warunkują dobre warunki życia mieszkańcom i zapobiegają niekorzystnym zjawiskom odpływu ludności z gminy.

Wykres 3 Liczba zameldowań i wymeldowań oraz saldo migracji w latach 2016-2019

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

II.3 Infrastruktura społeczna

Placówki oświatowe

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, do zadań własnych gminy należy zapewnienie dostępu do edukacji publicznej. Na terenie gminy Stepnica prowadzone są 2 szkoły podstawowe, 1 przedszkole publiczne i 1 niepubliczne. W 2020 r. odnotowano łącznie 389 dzieci realizujących obowiązek szkolny w szkołach podstawowych oraz 135 dzieci uczęszczających do przedszkola. W przedszkolu publicznym znajdowało się 110 dzieci, a w niepublicznym – 25. Liczba oddziałów, w których uczyły się dzieci wynosiła w szkołach podstawowych -21, a w przedszkolach – 6 oddziałów. W szkołach zatrudnionych było 52 nauczycieli oraz 16 pracowników obsługi. Z kolei w przedszkolu publicznym zatrudnionych było 8 nauczycieli i 5 pracowników obsługi.

Tabela 1 Wykaz placówek oświatowych na terenie gminy Stepnica w roku szkolnym 2019/2020

Lp.	Nazwa placówki	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Liczba pracowników obsługi
1	Szkoła Podstawowa w Stepnicy	15	256	33	12
2	Szkoła Podstawowa w Racimierzu	9	133	19	4
3	Przedszkole Samorządowe w Stepnicy	5	110	8	5
4	Niepubliczne Przedszkole „Ciuchcia” w Stepnicy	1	25	x	x
Razem		20	524	60	21

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

W ramach zapewnienia dowozu uczniów do szkół podstawowych gmina Stepnica podpisała umowę ze spółką PKS Kamień Pomorski. Dowóz realizowany był przez dwa autobusy szkolne. Dodatkowo w 2019 r. obowiązek dowożenia dzieci niepełnosprawnych z gminy do Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Przybiernowie realizowany był przez Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intellectualną – Koło w Wolinie. Dowóz odbywał się specjalistycznym busem należącym do Stowarzyszenia. Dowóz uczniów do Zespołu Szkół Specjalnych w Goleniowie oraz do Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego Profi-Med w Goleniowie odbywał się również busem należącym do Ośrodka. Dodatkowo gmina Stepnica zwraca koszty dowozu uczniów do placówek oświatowych rodzicom dwojga dzieci.

Zgodnie z art. 90b i art. 90m ustawy o systemie oświaty wspomagano uczniów w formie stypendiów szkolnych. W 2019 r. stypendium otrzymało 85 uczniów, na łączną kwotę 65 184 zł.

Szkoły w ostatnim okresie realizowały projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych. Były to „Zdrowe dzieci w zdrowych gminach” (1.09.2017 – 30.06.2020) oraz „W drodze do sukcesu”.

Projekt „Zdrowe dzieci w zdrowych gminach” zakłada wsparcie dla uczniów. W ramach projektu odbyły się Międzynarodowe Festiwale Sportowe w Goleniowie, Stepnicy, Dźwiżynie i Schwedt. Zakupiono sprzęt sportowy, dokonano modernizacji pomieszczeń klasowych, wyposażono pracownię dietetyczną. W ramach profilaktyki i dbania o zdrowie odbywały się zajęcia ruchowe i spotkania z dietetykiem i pielęgniarką.

Z kolei celem projektu „W drodze do sukcesu” było podniesienie podstawowych umiejętności oraz kompetencji o kluczowym znaczeniu dla kontynuowania nauki poprzez wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej na zajęciach pozalekcyjnych. Projekt był skierowany do wszystkich uczniów szkół podstawowych z gminy oraz do nauczycieli pracujących w tych jednostkach. W ramach projektu realizowano zajęcia w formie rozwiązywania problemów metodami projektu edukacyjnego, które zwiększały świadomość uczniów w procesie uczenia się i kreatywności. Realizowano zajęcia matematyczno-przyrodnicze, informatyczne, z języka obcego, a także zajęcia specjalistyczne i wyrównawcze. W ramach działań projektowych organizowano wyjazdy i wycieczki edukacyjne (np. do Warszawy, zielona szkoła).

Instytucje kultury

Na terenie gminy Stepnica wydarzenia kulturalne organizowane są przede wszystkim w dwóch instytucjach kulturalnych, tj. Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Stepnicy oraz w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Stepnicy.

1) Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury został powołany Uchwałą Nr XV/183/20 Rady Miejskiej w Stepnicy z dnia 27 listopada 2020 r. Stanowi centrum kulturalne i edukacyjne, które zrzesza różne grupy mieszkańców na wielu płaszczyznach. W Ośrodku, jak i w świetlicach wiejskich, odbywały się zajęcia plastyczne, rękodzielnicze, wokalne, muzyczne, ruchowe dla dzieci

i młodzieży. W ramach MGOK odbywają się również spotkania grup, tj. „Równe Babki”, „Stepniczanie” czy „Smoki w Zalewie” i „Teatr w Krzywym Zwierciadle”. Ośrodek organizował i współorganizował wiele imprez o charakterze kulturalnym, również tych organizowanych w poszczególnych sołectwach. Organizował wiele wyjazdów na spektakle teatralne lub seanse filmowe do Goleniowa i Szczecina. Organizował koncerty, spotkania i warsztaty z różnych okazji (Majówka, Dzień Matki, Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, Dzień Seniora). W 2019 r. we współpracy z instytucjami z całego województwa zorganizowano seanse filmowe, prelekcje oraz spektakle teatralne. Zorganizowano także rejs statkiem dla 100 mieszkańców gminy na obchody 25-lecia partnerstwa z miejscowością Monkebude. MGOK organizował również ferie dla dzieci oraz aktywnie współpracuje z Kołami Gospodyń Wiejskich.

Należy podkreślić, że instytucja prężnie działa w zakresie pozyskiwania środków finansowych zewnętrznych na rozwój i upowszechnianie kultury. W 2019 r. złożono 5 wniosków o finansowanie działań, a w samym 2019 r. realizowano wiele projektów kulturalnych, do których należały, m.in.: „CICPA”, „Klucz do Kultury” i „Lato w Teatrze+”. MGOK to instytucja gminna, która aktywizuje mieszkańców gminy do uczestnictwa w różnych wydarzeniach, jednocześnie angażuje dzieci, młodzież i dorosłych do podejmowania wszelkich aktywności społecznych na rzecz lokalnej społeczności. Stanowi jednocześnie miejsce, gdzie swoje zainteresowania i pasje mogą realizować mieszkańcy gminy. Zaspokaja potrzeby artystyczne, integruje mieszkańców, a dzięki realizacji wielu ciekawych i innowacyjnych projektów stwarza możliwość większej aktywności kulturalnej i społecznej.

2) Miejska Biblioteka Publiczna

Miejska Biblioteka Publiczna wraz ze swoją filią w Racimierzu powołana została na podstawie Uchwały Nr XIV/169/20 Rady Miejskiej w Stepnicy z dnia 17 września 2020 r. Jest to instytucja organizująca i upowszechniająca czytelnictwo na terenie gminy Stepnica. W 2019 r. bibliotece przybyło ogółem 763 książek na łączną kwotę 20 772,00 zł. Księgozbiór w Stepnicy liczy 9 224 woluminów, a księgozbiór w Racimierzu 12 793 woluminów. Oprócz typowych zadań biblioteki organizuje ona również szereg zadań mających na celu podniesienie kulturalnego i edukacyjnego poziomu społeczeństwa. Organizuje konkursy plastyczne, literackie, wystawy, animacji. Bierze udział w ogólnopolskich akcjach czytelniczych, tj. Narodowe Czytanie, Światowy Dzień Poezji, Cała Polska Czyta Dzieciom itp. Organizuje liczne wystawy obrazów, prac i fotografii. W 2019 r. Gminna Biblioteka Publiczna po raz drugi włączyła się w akcję „Mała Książka Wielki Człowiek”. Dodatkowo przy bibliotece działa

Dyskusyjny Klub Książki, w którym raz w miesiącu spotykają się miłośnicy literatury. Biblioteka to również miejsce spotkań dorosłych przy tradycyjnych grach planszowych.

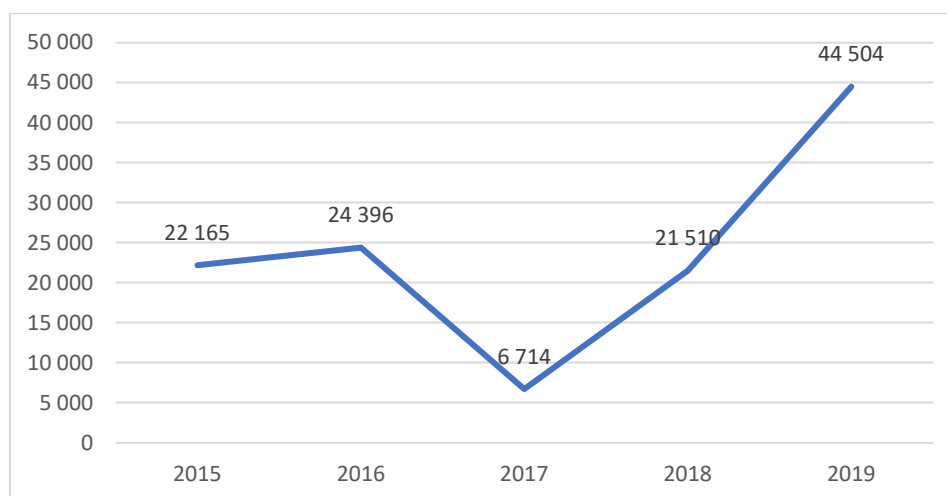
Instytucja Biblioteki Publicznej pełni w gminie Stepnica ważne miejsce integracji i aktywności społecznej. Oprócz wypożyczania, udostępniania i promowania czytelnictwa jest miejscem spotkań różnych grup i mieszkańców gminy. Przy bibliotece w 2021 r. powstała największa w Europie ekspozycja świnek skarbonek, stanowiąca zbiór z wielu krajów Europy i świata.

Opieka zdrowotna

Zgodnie z zapisami ustawy o samorządzie gminnym, do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców, w tym z zakresu ochrony zdrowia. Zadaniem gminy jest więc zabezpieczenie dostępności do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa oraz stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Podstawową opiekę zdrowotną na terenie gminy Stepnica pełnią: Przychodnia Rodzinna „Baltimed” Sp. z o.o., NZOZ „VITA-S” oraz NZOZ „Ali - Dent”.

W analizowanym okresie lat 2015-2019 odnotowano wzrastającą liczbę udzielonych porad lekarskich w ramach podstawowej opieki medycznej, co może świadczyć o wzrastającej potrzebie starzejącego się społeczeństwa w zapewnieniu podstawowej opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej. W 2015 r. udzielono łącznie 22 165 porad, a w 2019 r. – 44 504 (wzrost o 22 339 porad).

Wykres 4 Liczba porad lekarskich w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2015-2019

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

W myśl przepisów ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie, realizacja i ocena programów polityki zdrowotnej wynikającej z rozpoznawalnych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców. Realizując niniejszy obowiązek Rada Miejska w Stepnicy uchwaliła „Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Gminy Stepnica w wieku 65 lat i więcej na lata 2018-2022” (uchwała nr XXVIII/292/18 z dnia 10 października 2018 r.). W 2019 r. przeprowadzono 113 szczepień, a w 2020 r. kolejnych 150. W 2019 r. wydatkowano na ten cel kwotę 5 650 zł, a w 2020 r. – 9 300 zł (z czego 3 810,96 zł – stanowiło dofinansowanie z NFZ). Program w 2019 r. finansowany był w całości ze środków własnych gminy Stepnica, natomiast w 2020 r. dofinansowany był przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Ponadto na terenie gminy zostały przeprowadzone badania mammograficzne, które realizowały firmy zewnętrzne z Gdańska. W roku 2019 odbyły się 2 badania mammograficzne, natomiast w roku 2020 przeprowadzono 3 badania.

Zapewnienie odpowiedniego dostępu do podstawowej opieki medycznej stanowi wyzwanie dla każdej gminy. W kontekście analizowanych problemów zachodzących zmian demograficznych zauważa się większą potrzebę na udzielanie wsparcia osobom starszym, przewlekle chorym i niepełnosprawnym w dostępie do lekarzy pierwszego kontaktu, pielęgniarek i lekarzy specjalistów. Gmina w tym zakresie powinna dążyć do zaspokojenia podstawowych potrzeb, a także realizować odpowiednią profilaktykę zdrowotną.

Organizacje pozarządowe

Działalność organizacji pozarządowych stanowi dla mieszkańców gminy Stepnica ważne centrum aktywności i rozwijania ich własnych zainteresowań. W 2020 r. funkcjonowało na terenie gminy 22 organizacje pozarządowych, działających w ramach różnych działalności, m.in.: sportu, rekreacji, kultury, miłośników wsi, ochrony zdrowia czy Ochotniczych Straży Pożarnych.

Wykaz organizacji społecznych:

1. Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Stepnickiej,
2. Ludowy Klub Sportowy Pionier Żarnowo
3. Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej,
4. Uczniowski Klub Sportowy Zalew Stepnica
5. Ludowy Uczniowski Klub Sportowy "Fala" Czarnocin

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICIA NA LATA 2021 – 2026**

6. Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego KOŁO nr 52 w Stepnicy
7. Kopicki Sportowy Klub Wodny "Szuwarek"
8. Fundacja Talent Promocja Sport
9. Centrum Edukacji Nieformalnej Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Człowieka
10. 8 Stepnicka Drużyna Harcerska "Feblik" ,
11. Towarzystwo Przyjaciół Rzeki Iny i Gowienicy
12. Stepnickie Stowarzyszenie Przyjaciół Zwierząt
13. Koło Łowieckie "Dzik"
14. Koło Łowieckie "Szarak"
15. Zrzeszenie Hodowców Bydła Limousine
16. Ochotnicza Straż Pożarna Stepnica
17. Ochotnicza Straż Pożarna Żarnowo
18. Ochotnicza Straż Pożarna Czarnocin
19. Stowarzyszenie na Rzecz Wybrzeża
20. Stepnicka Organizacja Turystyczna "Nie tylko dla Orłów"
21. Klub Żeglarski i Motorowodny LOK w Stepnicy
22. Jacht Klub "ROZTOKA"
23. Stowarzyszenie „Unia Zielonych Sołectw”.

Współpraca samorządu z NGO realizowana jest poprzez „Program współpracy Gminy Stepnica z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działalności pożytku publicznego”, który jest uchwalany każdego roku przez Radę Miejską w Stepnicy. Celem nadrzędnym programu jest kształtowanie demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym poprzez budowanie partnerstwa między samorządem i organizacjami oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, głównie poprzez dofinansowywanie realizacji zadań organizacji społecznych w ramach otwartych konkursów ofert lub w trybie pozakonkursowym.

W 2019 r. udzielono 5 organizacjom wsparcia finansowego na realizację 8 zaplanowanych projektów w ramach otwartych konkursów ofert. Łączna wartość wsparcia finansowego przekazana dla organizacji wynosiła 126 858,46 zł. W trybie pozakonkursowym podpisano 3 umowy na realizację zadań na łączną kwotę 8 055,70 zł. W ramach realizacji powierzonych zadań gmina Stepnica udzielała również wsparcia merytorycznego w podejmowanych działaniach. Udostępniała wszelkie niezbędne pomieszczenia, sale, boiska, stadiony, halę

sportowo-widowiskową. Wspierała informacyjnie i organizacyjnie organizacje w realizacji projektów. Działania podjęte przez realizatorów skierowane były do różnych grup społecznych, służyły rozwiązywaniu wielu problemów. Nakierowane były przede wszystkim na zwiększenie aktywności społecznej, poprawy jakości życia mieszkańców oraz zapewnienia im przyjaznej i otwartej przestrzeni, sprzyjającej podejmowaniu działań odpowiadających na potrzeby społeczności lokalnej⁹.

Głównymi beneficjentami dotacji na działalność sportową są dwa kluby: LKS Pionier Żarnowo oraz UKS Zalew Stepnica. Kluby otrzymały łącznie w 2019 r. 86 853,00 zł dotacji na swoją działalność statutową. Kluby zrzeszają dzieci i młodzież w rozgrywkach w piłce nożnej oraz tenisa stołowego w Racimierzu oraz Stepnicy. W zajęciach uczestniczą zarówno chłopcy jak i dziewczęta, które na różnego rodzaju turniejach rangi wojewódzkiej zajmują czołowe miejsca.

Gmina Stepnica posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę sportową. W zasobach gminnych znajdują się: 19 placów zabaw, 8 wielofunkcyjnych boisk sportowych, kompleks boisk w Stepnicy, pełnowymiarowe boiska do gry w piłkę nożną w Czarnocinie, Stepnicy i Racimierzu, skatepark w Stepnicy oraz przystanie jachtowe, plażę miejską, halę widowiskowo-sportową w Stepnicy i halę sportową w Racimierzu.

W 2019 r. zrealizowano 4 duże projekty sportowe, tj.:

- „Mobilna Stepnica” – zakupiono dwa namioty wystawiennicze oraz montaż stołu betonowego przy estradzie plenerowej w Stepnicy.
- Budowa siłowni zewnętrznej w Czarnocinie.
- Budowa siłowni zewnętrznej w Stepniczce.
- Remont i wyposażenia szatni na stadionie sportowym w Racimierzu i Stepnicy.

Infrastruktura sportowa i rekreacyjna dostępna dla mieszkańców gminy umożliwia różnego rodzaju klubom sportowym i organizacjom pozarządowym działania w sferze rozwijania i upowszechniania kultury fizycznej i rekreacji.

Gospodarka mieszkaniowa

Zasoby mieszkaniowe to ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się

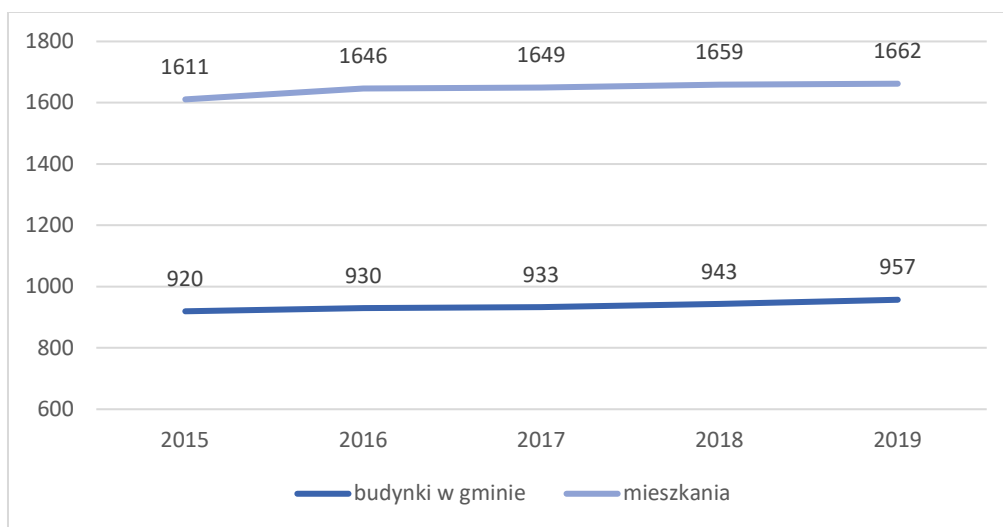
---

⁹ Raport o stanie Gminy Stepnica za rok 2019, s. 114.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026

obiektów zbiorowego zamieszkania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej), pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków). Na terenie gminy Stepnica w 2019 r. znajdowało się 957 budynków mieszkalnych, 1 662 nieruchomości (mieszkań). W 2019 r. przybyło 5 nowych nieruchomości. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w 2019 r. wynosiła 77,1 m², a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę 26,2 m². W gminie w analizowanych latach 2015-2019 odnotowuje się systematyczny wzrost liczby budynków i mieszkań.

Wykres 5 Liczba budynków i mieszkań w latach 2015-2019

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Uchwałą nr XII/133/16 z dnia 29 czerwca 2016 r. Rada Miejska w Stepnicy przyjęła „Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Stepnica na lata 2016-2021”. Program był w kolejnych latach zmieniany. Ogólnym założeniem programu jest stworzenie warunków do optymalnego wykorzystania istniejących zasobów mieszkalnych, który tworzą lokale mieszkalne usytuowane w budynkach stanowiących własność gminy oraz lokale położone w budynkach będących współwłasnością gminy i osób fizycznych.

Gmina Stepnica w 2020 r. dysponowała łącznie 188 lokalami mieszkalnymi w 29 budynkach wielorodzinnych, z których 9 to budynki stanowiące własność gminy, a 20 stanowi współwłasność z osobami fizycznymi. Gmina w swoim zasobie dysponuje 71 mieszkaniami socjalnymi oraz 117 mieszkaniami komunalnymi. Najwięcej gminnych lokali komunalnych znajduje się w Stepnicy, a socjalnych w Łące.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICZA NA LATA 2021 – 2026**

Tabela 2 Liczbie mieszkań socjalnych i komunalnych w podziale na sołectwa

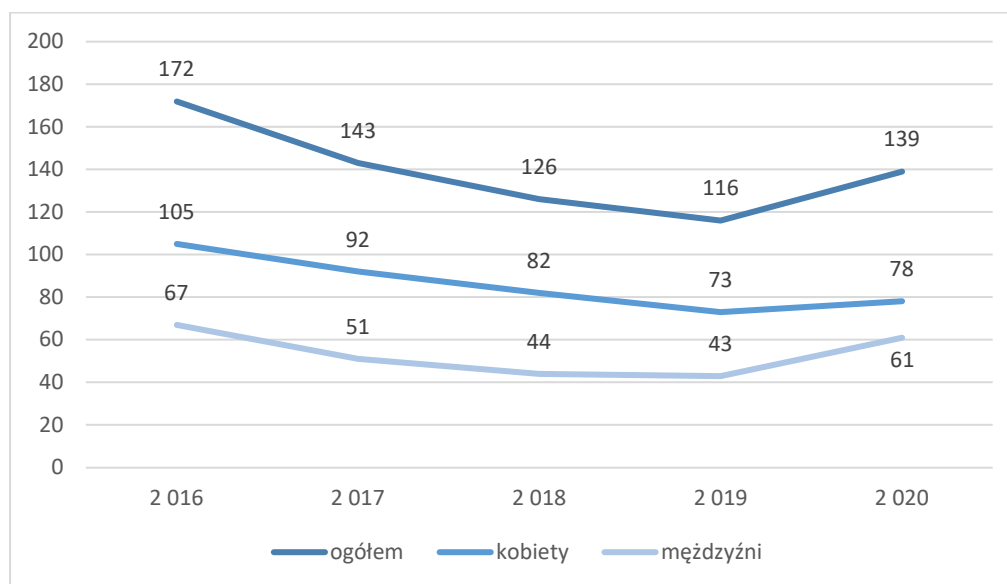
Sołectwo	Lokale socjalne	Lokale komunalne
Stepnica	19	109
Łąka	37	-
Gąsierzyno	3	-
Czarnocin	5	5
Widzieńsko	2	-
Żarnowo	4	1
Kopiec	1	-
Racimierz	-	1
Stepniczka	-	1
Razem	71	117

Źródło: Raport o stanie Gminy Stepnica za 2019 r., s. 30.

II.4 Rynek pracy

W 2019 r. odnotowano w gminie Stepnica 116 osób bezrobotnych. Wskaźnik bezrobocia wynosił 3,7%. W grudniu 2020 r. nastąpił wzrost liczby osób pozostających bez zatrudnienia o 23 osoby i wynosił 139 osób, w tym 78 kobiet. Wskaźnik bezrobocia wzrósł do 4,5%.

Wykres 6 Liczba bezrobotnych w latach 2016-2020 w gminie Stepnica

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Zjawisko pandemii COVID-19 spowodowało wzrost ogólnego poziomu bezrobocia w całym kraju. W Polsce na koniec listopada 2020 r. stopa bezrobocia wynosiła 6,2%, w województwie zachodniopomorskim 8,3%, a w powiecie goleniowskim 6,6 %. Również w gminie Stepnica

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026**

zwiększyła się liczba osób bezrobotnych i można podejrzewać, że niewielki wzrost (o 23 osoby) bezrobocia może być skutkiem zaistniałej sytuacji.

Porównując wskaźnik bezrobocia gminy Stepnica z innymi gminami w powiecie goleniowskim w dalszym ciągu utrzymuje się on na jednym z najniższych poziomów – zaraz po Goleniowie. Sytuacja pandemii i pogarszająca się sytuacji przedsiębiorców przyczyniła się do wzrostu liczby osób bezrobotnych w każdej z gmin w powiecie. Największy wzrost bezrobotnych odnotowano w gminie Goleniów +183 osoby, następnie w gminie Nowogard +160 osób i Maszewie +75 osób. W pozostałych gminach liczba bezrobotnych wzrosła nieznacznie.

Tabela 3 Wzrost liczby osób bezrobotnych w poszczególnych gminach na przestrzeni 2019/2020 r.

Gmina	Liczba bezrobotnych w 2019 r.	Liczba bezrobotnych w 2020 r.	Dynamika zmian
Goleniów	557	740	+183
Maszewo	213	288	+75
Przybiernów	133	168	+35
Stepnica	116	139	+23
Nowogard	633	793	+160
Osina	75	99	+24

Źródło: opracowanie własne, dane z PUP w Goleniowie

Powyższe dane wskazują, że bezrobocie nie należy do głównych i najpoważniejszych problemów społecznych, z jakim boryka się gmina. Jednakże warto podkreślić, że duży odsetek osób pozostających bez zatrudnienia stanowią kobiety. Od wielu lat utrzymuje się tendencja, że większą liczbę osób bezrobotnych w gminie Stepnica stanowią kobiety, co może świadczyć o niskich kwalifikacjach zawodowych, braku aktywizacji zawodowej lub pełnieniu innych funkcji społecznych (wychowywanie dzieci, zajmowanie się gospodarstwem domowym, opieką nad osobami zależnymi). Często obowiązki domowe nie pozwalają kobiecie na podjęcie pracy zawodowej lub wymuszają rezygnację z dotychczasowej pracy.

Dostępne oferty pracy, proponujące pracę trójzmianową, również nie spełniają oczekiwań kobiet, gdyż bardzo często nie mogą one pozwolić sobie na pracę w trybie nocnym z uwagi na wychowywanie małoletnich dzieci. W efekcie bezrobotne kobiety mogą borykać się z problemem braku bezpieczeństwa finansowego i stabilizacji życiowej. Kobiety także bardziej narażone są na bezrobocie długotrwałe. Aby przeciwdziałać wyłączeniu zawodowemu kobiet i

ich bezrobociu konieczna jest aktywizacja skierowana na zniwelowanie samego problemu braku pracy oraz na ułatwienie powrotu do pracy po urlopie macierzyńskim, wychowawczym lub po przerwie w zatrudnieniu wynikającej z innych przyczyn. Tym samym nie należy zapominać także o możliwościach zapewniania opieki dzieciom na czas pracy kobiety lub osobom pozostających pod ich nadzorem. Istotna jest tutaj pomoc różnych instytucji i wsparcie samorządu w organizacji opieki dla najmłodszych i osób zależnych. W kontekście skutków pandemii ten problem będzie miał kluczowe znaczenie w kolejnych latach.

Analizując sytuację osób bezrobotnych zwraca się uwagę na grupy bezrobotnych znajdujące się szczególnej sytuacji na rynku pracy. Należą do nich bezrobotne kobiety, osoby młode do 30 roku życia, osoby starsze po 50 roku życia oraz osoby długotrwale bezrobotne.

Wśród grupy osób do 30 roku życia odnotowano spadek liczby bezrobotnych o 21 w porównaniu z 2016 r. Można zatem stwierdzić, że w ostatnich latach osoby młode łatwiej znajdują zatrudnienie.

Dane dotyczące osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia w gminie Stepnica również charakteryzują się tendencją spadkową. W 2020 r. odnotowano wśród tej grupy 39 osób pozostających bez zatrudnienia. W 2020 r. liczba bezrobotnych po 50 roku życia obniżyła się łącznie o 21 osób, choć w porównaniu z 2019 r. wzrosła ona o 10 osób. Można przypuszczać, że w wyniku pandemii szybciej pracę utraciły osoby starsze niż młode. Jednakże w ostatnich latach zauważa się polepszającą sytuację na rynku pracy wśród osób starszych. Zauważa się większą aktywność zawodową i społeczną tej grupy. Zjawisko to może świadczyć o wzrastającej sprawności samego rynku pracy, otwartości na osoby starsze oraz lepszym przygotowaniem starszych ludzi do podejmowania zatrudnienia. Coraz częściej osoby starsze odnajdują się na współczesnym rynku pracy, są zaktywizowane, gotowe do podnoszenia własnych kwalifikacji oraz świadome utrzymania jak najdłużej swojej aktywności zawodowej.

Z kolei wśród 139 osób zarejestrowanych w PUP w Goleniowie z gminy Stepnica w 2020 r. 54 osoby to osoby długotrwale bezrobotne, które zazwyczaj nie chcą w ogóle podjąć jakiegokolwiek zatrudnienia, albo z różnych przyczyn nie mogą lub też ich kwalifikacje są nieadekwatne do zapotrzebowania współczesnego rynku pracy. Warto jednak podkreślić, że w ostatnich 5 latach zauważa się spadek osób długotrwale bezrobotnych o 20 osób, co świadczy o dobrej polityce aktywizacyjnej ośrodków wsparcia.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026**

Tabela 4 Liczba osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy

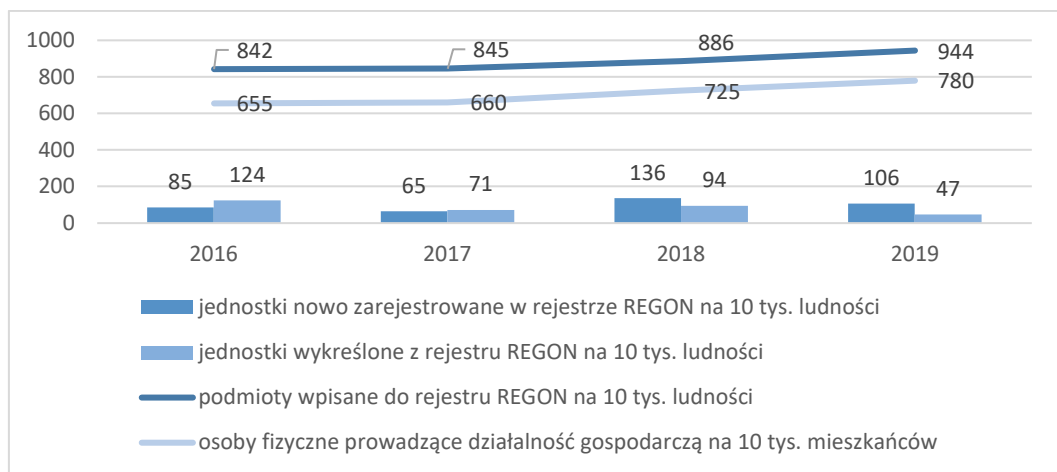
Rok	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych do 30 roku życia	Liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia	Liczba długotrwale bezrobotnych
2016	172	55	60	74
2017	143	44	44	76
2018	126	37	32	65
2019	116	30	29	55
2020	139	34	39	54

Źródło: opracowanie własne, dane z PUP w Goleniowie

II.5 Uwarunkowania gospodarcze

W gminie Stepnica w roku 2019 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 461 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 381 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 52 nowe podmioty, a 23 podmioty zostały wyrejestrowane. W analizowanym okresie lat 2016-2019 w Rejestrze REGON na 10 tys. ludności odnotowuje się wzrost podmiotów wpisanych do rejestru REGON. W 2019 r. zarejestrowano 106 nowych podmiotów, a wyrejestrowano 47. W 2020 r. zarejestrowano 78 nowych podmiotów na 10 tys. ludności, a wyrejestrowano 51.

Wykres 7 Liczba podmiotów w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w latach 2016-2019

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych jest prowadzona przez osoby fizyczne. W 2019 r. stanowiły one ok. 82% wszystkich podmiotów gospodarczych. Poza sektorem prywatnym w gminie funkcjonuje 11 podmiotów sektora publicznego. Najwięcej odnotowano podmiotów zatrudniających do 9 pracowników (450 podmiotów w 2019 r.) Wśród osób

fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Stepnica najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są budownictwo (23,6%) oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (16,0%).

Większość mieszkańców gminy utrzymuje się ze źródeł pozarolniczych. W gminie funkcjonuje 40 gospodarstw rolnych. Rozwój rolnictwa w gminie nie jest możliwy, gdyż gmina nie posiada odpowiednich warunków do rozwoju rolnictwa. Łąki i pastwiska stanowią 70% użytków rolnych, a na pozostałych przeważają grunty orne klasy V i VI, czyli grunty słabej jakości. Dlatego rolnicza działalność skupia się głównie na produkcji siana, a także hodowali bydła rzeźnego i mlecznego.

W Stepnicy działa gminny port morski, w którym basen rybacki jest dzierżawiony przez spółkę „Rybak”, zrzeszający miejscowych rybaków. Sytuacja 18 rybaków (w tym 12 zatrudnionych w spółce) od kilku lat jest stabilna. W porcie rybackim stacjonuje 10 motorowych łodzi rybackich. Ponadto w porcie znajduje się basen przeładunkowy i przystań żeglarska.

Rok 2019 był rokiem kolejnych inwestycji, wyzwań i rozwoju gospodarczego gminy. Zrealizowano jedną z największych inwestycji dla mieszkańców, tj. dokonano modernizacji dwóch stacji uzdatniania wody w miejscowościach Łąka i Miłowo. Zrealizowano również I etap remontu molo, wybudowano stałe zadaszenie estrady plenerowej w Stepnicy, wybudowano kolejne odcinki sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej i dokonano przebudowy, remontów i modernizacji dróg gminnych wraz z oświetleniem. Ponadto oddano do użytkowania nową świetlicę wiejską w miejscowości Łąka, w której utworzono świetlicę socjoterapeutyczną. Jej prowadzenie powierzono Towarzystwu Przyjaciół Dzieci.

Wszystkie zrealizowane zadania inwestycyjne wpłynęły na poprawę życia mieszkańców oraz przyczyniły się do wzrostu atrakcyjności gminy pod względem turystycznym. Wszystkie zrealizowane zadania zostały współfinansowane ze środków zewnętrznych, co również świadczy o potencjale samorządu jako instytucji aktywnej, kreatywnej i przedsiębiorczej¹⁰.

II.6 Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby

---

¹⁰ Raport o stanie Gminy Stepnica za 2019 r.

i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).

Główną instytucją wykonującą zadania pomocy społecznej w gminie Stepnica jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Stepnicy, utworzony na mocy uchwały Nr XII/67/90 Gminnej Rady Narodowej w Stepnicy z dnia 27 kwietnia 1990r. w sprawie powołania Ośrodka Pomocy Społecznej w Stepnicy oraz Zarządzenia Nr 5/90 z dnia 22 maja 1990 r. Naczelnika Gminy Stepnica w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Stepnicy. W wyniku zmian w przepisach o samorządzie terytorialnym, w roku 1997 już na mocy ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej powstaje uchwała Nr XXXII/171/97 Rady Gminy w Stepnicy z dnia 24 czerwca 1997 r. w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Stepnicy. Ośrodek wykonuje zadania w zakresie pomocy społecznej należących do zadań własnych i zleconych gminy, działa na podstawie ustawy oraz statutu, który stanowi załącznik do uchwały.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Stepnicy w 2020 r. drogą uchwały nr X/123/20 Rady Miejskiej w Stepnicy z dnia 7 lutego 2020 r. nabył statut Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stepnicy. Ośrodek podejmuje działania na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych, o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o systemie oświaty, ustawa o dodatkach mieszkaniowych, ustawa o Karcie Dużej Rodziny.

W 2020 r. w MGOPS byli zatrudnieni Dyrektor ośrodka oraz 3 pracowników socjalnych (specjaliści pracy socjalnej), 2 opiekunki społeczne, 2 inspektorów w dziale świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnym, 1 księgową i 1 pomoc administracyjną ds. księgowości, a także 1 aspiranta pracy socjalnej, 1 pomoc administracyjna ds. kadr i 1 asystenta rodziny. Łącznie zespół Ośrodka liczył 13 osób.

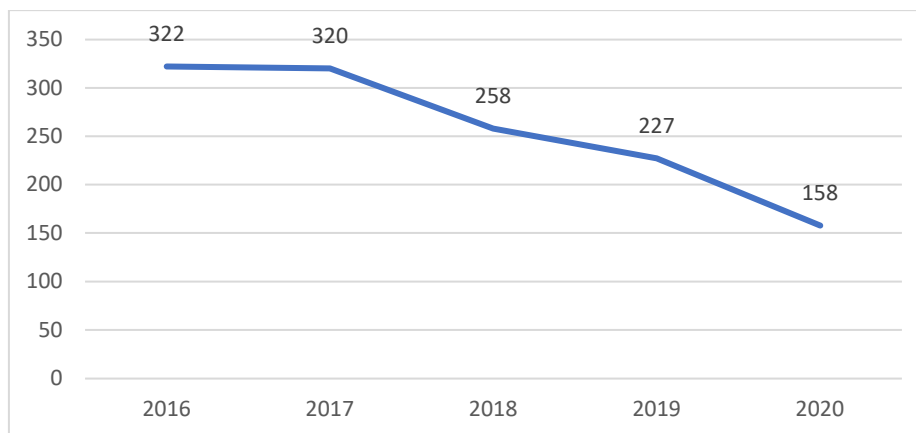
Beneficjenci pomocy społecznej

W gminie Stepnica odnotowuje się systematyczny spadek liczby osób i gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. W latach 2016-2020 odnotowano spadek

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STEPNICZA NA LATA 2021 – 2026

liczby osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji o 164 osoby. W 2020 r. na podstawie wydanych decyzji z pomocy społecznej skorzystało 158 osób.

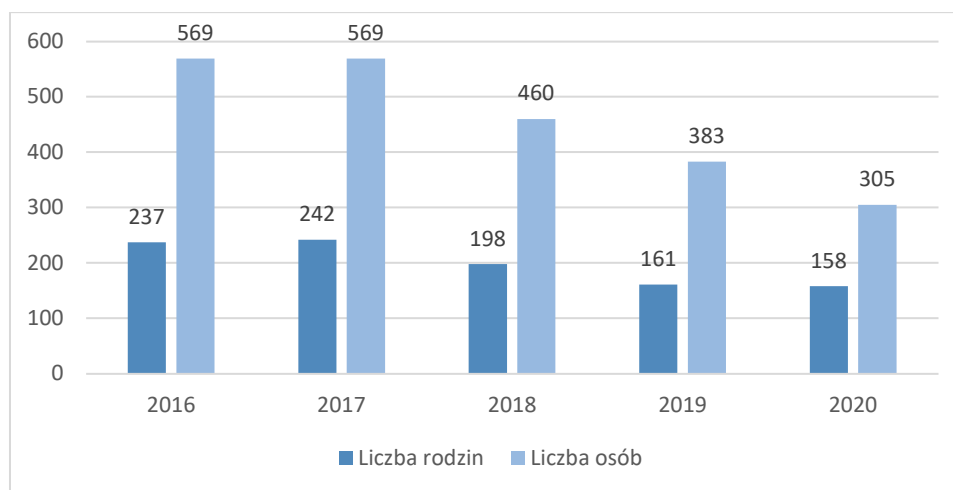
Wykres 8 Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

Poprawiająca się sytuacja społeczna mieszkańców przyczyniła się do spadku liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w ogóle. Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej na przestrzeni ostatnich 5 lat uległa zmniejszeniu o 79 rodzin, przyjmując w 2020 r. wartość 158 rodzin korzystających z pomocy. Tym samym zmniejszyła się liczba osób z tych rodzin (o 264 osoby). W 2020 r. z pomocy społecznej skorzystało łącznie 305 osób.

Wykres Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

Beneficjenci pomocy społecznej korzystają z pomocy finansowej i niefinansowej. W 2020 r. udzielono łącznie 400 świadczeń niefinansowych oraz 582 finansowych. W okresie od 2016-2020 r. zmniejszyła się liczba osób korzystających z pomocy finansowej, a zwiększyła liczba osób korzystających z pomocy niefinansowej.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICZA NA LATA 2021 – 2026**

Tabela 5 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w formie pieniężnej i niepieniężnej w latach 2016-2020

Rodzaj świadczenia	2016	2017	2018	2019	2020
świadczenia niepieniężne	150	143	115	104	178
świadczenia pieniężne	179	187	152	127	158

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

Z pomocy społecznej skorzystało najwięcej rodzin jednoosobowych (188), w tym ze świadczeń pieniężnych 97 rodzin, a ze świadczeń niepieniężnych 91 rodzin. Również w przeważającej mierze rodziny wielodzietne korzystają częściej z pomocy niepieniężnej (57 rodzin), niż pieniężnej (37).

Tabela 6 Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin w 2020 r.

Liczba rodzin pobierających świadczenia			
Typ rodziny	ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
Jednoosobowe	188	97	91
Dwuosobowe	54	24	30
Wieloosobowe	94	37	57

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

Najczęściej z pomocy społecznej korzystają rodziny bez dzieci, zarówno z pomocy pieniężnej, jak i niepieniężnej. W 2020 r. rodziny bezdzietne skorzystały ze 120 świadczeń niepieniężnych i 121 pieniężnych. Jak widać z poniższego zestawienia najrzadziej z pomocy Ośrodka korzystają rodziny posiadające czworo i więcej dzieci, co może wynikać z otrzymywanego wyższego świadczenia wychowawczego „500+” z uwagi na dużą ilość dzieci w rodzinie.

Tabela 7 Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci w 2020 r.

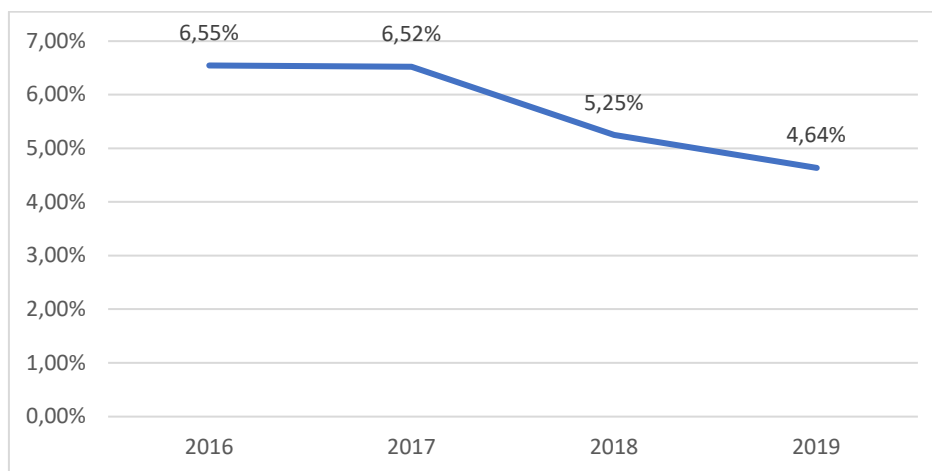
Liczba świadczeń			
Typ rodziny	ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
Bez dzieci (jednoosobowe, małżeństwa, związki bez dzieci)	241	121	120
Jedno dziecko	29	13	16
Dwoje dzieci	31	15	16
Troje dzieci	27	12	15
Czworo i więcej dzieci	15	4	11

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STEPNICIA NA LATA 2021 – 2026

Wskaźnik deprivacji lokalnej w gminie Stepnica w 2019 r. wynosił 4,64%. Uległ on zmniejszeniu o 1,91 punkty procentowe w porównaniu z rokiem 2016.

Wykres 9 Wskaźnik deprivacji lokalnej w latach 2016-2019

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

Pomoc finansowa w postaci zasiłków

Pomoc finansowa pochodząca z MGOPS w Stepnicy wynikająca z ustawy o pomocy społecznej to przede wszystkim zasiłki stałe, okresowe lub celowe, które są przyznawane mieszkańcom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

Zasiłek stały przyznawany jest pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej oraz pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, wielodzietność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, oraz rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny. Zasiłek okresowy jest świadczeniem przyznawanym na dany okres czasu.

Z kolei zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026**

leków i leczenia, opału i odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, a także kosztów pogrzebu.

Osobom bezdomnym i innym osobom niemającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń, Burmistrz może wydać decyzję o potwierdzeniu prawa do świadczeń zdrowotnych finansowanych z budżetu państwa.

Zasiłek celowy z tytułu zdarzenia losowego, może być przyznany również osobom i rodzinom, które poniosły straty w wyniku takiegoż zdarzenia oraz osobom i rodzinom, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. W takich sytuacjach zasiłek celowy może być przyznany niezależnie od dochodu (kryterium dochodowego) i może nie podlegać zwrotowi. Zasiłek celowy może być przyznany w formie biletu kredytowanego¹¹.

W gminie Stepnica, w analizowanym okresie lat 2016-2020, odnotowano spadek ogólnej liczby przyznanych zasiłków. W 2020 r. przyznano 33 osobom zasiłek stały, przy spadku liczby osób korzystających z tych zasiłków o 21 osób w porównaniu z 2016 r. Liczba osób korzystających w 2020 r. z zasiłków celowych wynosiła w 11 osób. W 2020 r. wypłacono również 30 specjalnych zasiłków celowych, których liczba systematycznie zmniejszała się w kolejnych latach. Z kolei liczba osób korzystających z zasiłków okresowych w latach 2016-2020 zmniejszyła się o 33, przyjmując w 2020 r. wartość 33 osób korzystających z tego zasiłku. W 2020 r. przyznano również 2 osobom zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego. Wartość wypłaconego zasiłku wynosiła 14 000 zł.

Tabela 8 Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, celowy i okresowy w latach 2016-2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek stały	54	53	49	40	33
Kwota zasiłków stałych [zł]	264 955	260,229	222,538	177 829	151 190
Zasiłek celowy	46	39	26	14	11
Kwota zasiłków celowych [zł]	19 630	16 000	32 630	6 050	4 930
Zasiłek celowy specjalny	39	50	42	37	30
Kwota zasiłków celowych specjalnych [zł]	21 580	30 000	28 087	29 620	14 000

¹¹Źródło: <https://www.spes.org.pl/twoje-prawa/pomoc-spoeczna/swiadczenia-pieniezne>

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026**

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	0	3	1	2
Kwota zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego [zł]	1000	0	15 400	1 500	12 800
Zasiłek okresowy	66	63	37	30	33
Kwota zasiłków okresowych [zł]	70 540	63 497	30 838	24 274	36 529

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

Łączna kwota wypłaconych świadczeń pieniężnych w gminie Stepnica w 2020 r. wynosiła 270 028,55 zł. W porównaniu z 2016 r. uległa ona zmniejszeniu o 156 297,80 zł, co potwierdza poprawiającą się sytuację społeczną i życiową mieszkańców gminy. Kwoty wypłacanych świadczeń pieniężnych systematycznie zmniejszały się w każdym roku, co świadczy o mniejszej liczbie osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 9 Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej w latach 2016-2020

Rok	Kwota świadczeń pieniężnych [zł]
2016	426 326,35
2017	439 756,28
2018	399 787,20
2019	284 187,34
2020	270 028,55

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

Powody przyznawania zasiłków

Powodem korzystania z pomocy społecznej i pobierania świadczeń rodzinnych jest często niestabilna sytuacja na rynku pracy, jak chociażby prace krótkookresowe, prace na umowę o dzieło lub zlecenie, a co za tym idzie niskie zarobki. Z drugiej strony może wynikać to z biernej i wyuczonej postawy wobec pracy zawodowej, a tym samym z łatwości przeniesienia wartości kariery zawodowej na oczekiwania wobec pomocy społecznej. W przypadkach borykania się z długotrwałą lub ciężką chorobą uniemożliwiającą pracę zawodową, albo też sytuacją kryzysową również osoby potrzebujące zwracają się o pomoc do MGOPS. W poniższej tabeli zestawiono główne powody udzielania wsparcia rodzinom w poszczególnych latach 2016-2020.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICZA NA LATA 2021 – 2026**

Tabela 10 Powody przyznania pomocy w latach 2016-2020

Powód przyznanej pomocy	2016	2017	2018	2019	2020
	liczba rodzin				
Alkoholizm	1	4	4	2	1
Bezdomność	2	4	4	2	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (rodzina wielodzietna)	2	4	2	5	4
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (rodzina niepełna)	9	11	8	16	17
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	11	15	11	22	24
Bezrobocie	69	71	46	47	44
Długotrwała lub ciężka choroba	127	154	134	121	88
Niepełnosprawność	104	119	98	82	72
Potrzeba ochrony macierzyństwa	45	43	26	53	26
Przemoc w rodzinie	2	2	1	1	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa - w tym wielodzietność	36	33	23	51	24
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	8	6	4	1	1
Ubóstwo	102	105	72	61	72
Narkomania	0	1	0	0	0
Zdarzenia losowe	1	0	3	1	2
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	2
Sytuacja kryzysowa	1	3	1	2	0

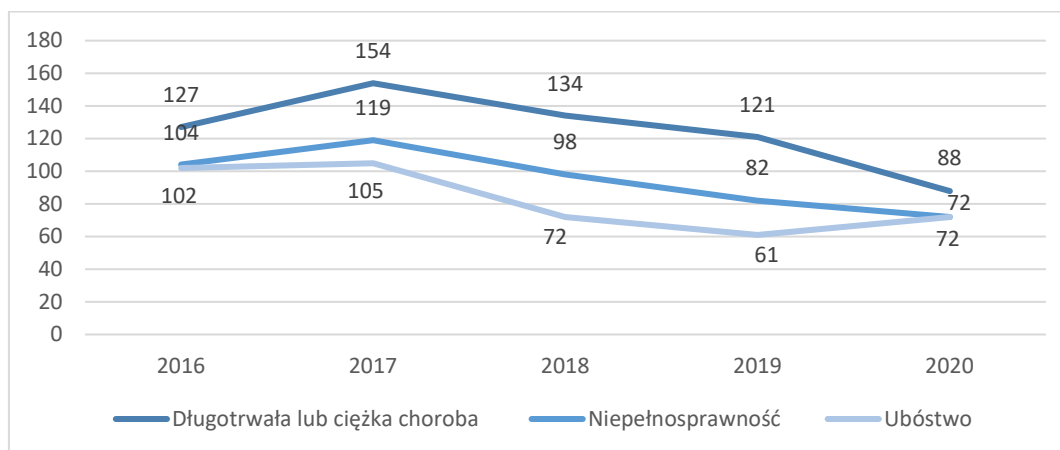
Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

Do najczęstszych powodów udzielania pomocy w postaci zasiłków stałych, okresowych czy celowych należą: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo i niepełnosprawność. Kolejnym powodem, dla których najczęściej rodziny z gminy Stepnica korzystają z pomocy społecznej to bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz potrzeba ochrony macierzyństwa. Z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w analizowanych latach 2016-2020 udzielono wsparcia dla największej liczby rodzin (88 rodzin). W 2020 r. z powodu ubóstwa udzielono pomocy dla 72 rodzin, a z powody niepełnosprawności również dla 72 rodzin. Warto jednak podkreślić, że od kilku lat zauważa się systematyczny spadek liczby

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICIA NA LATA 2021 – 2026**

rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności. W 2020 r. odnotowano większą liczbę rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa (o 11 rodzin w porównaniu do roku 2019).

Wykres 10 Główne powody udzielenia świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w 2020 r.

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

Sytuacja osób z niepełnosprawnościami

Wśród osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Stepnica dużą liczbę stanowią osoby z niepełnosprawnością. Z analizy danych wynika, że w ostatnim okresie liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy ośrodka w 2020 r. wynosiła 72 rodziny. Na przestrzeni analizowanych lat liczba rodzin zmniejszyła się o 32 rodziny.

Tabela 11 Liczba świadczeń udzielonych z powodu niepełnosprawności

2016	2017	2018	2019	2020
104	119	98	82	72

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi

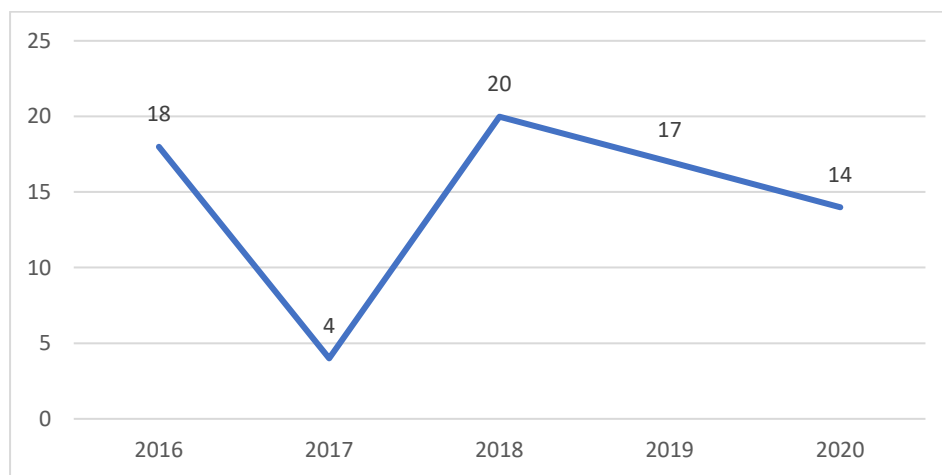
STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STEPNICIA NA LATA 2021 – 2026

dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Rada Miejska określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania¹².

W gminie Stepnica w latach 2016-2020 z usług opiekuńczych korzystało od kilku do kilkunastu osób. Najwięcej odnotowano ich w 2018 r. (20 osób). Od tego roku spada liczba osób korzystających z usług opiekuńczych i w 2020 r. 14 osób skorzystało z tej formy wsparcia. W kontekście diagnozowanego procesu starzenia się społeczeństwa realizacja usług opiekuńczych może przyjmować wyższe wskaźniki, które wynikać będą z potrzeby społeczeństwa i wzrastających problemach społecznych tej grupy mieszkańców.

Wykres 11 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

Pomimo zmniejszającej się liczby rodzin i osób korzystającej z pomocy MGOPS w Stepnicy z powodu niepełnosprawności oraz mniejszej liczby osób korzystających z usług opiekuńczych należy monitorować tę grupę beneficjentów ośrodka, jako osoby najbardziej narażone na izolację i potrzebę wsparcia. Często osoby te z różnych przyczyn wstydzą się zwrócić

¹² <https://www.gov.pl/web/rodzina/uslugi-opiekuncze-i-specjalistyczne-uslugi-opiekuncze>

z prośbą o pomoc niefinansową. Osoby niepełnosprawne oprócz wsparcia finansowego potrzebują bardzo często pomocy usługową, niefinansowej, która może wynikać chociażby z potrzeby załatwienia jakiejś sprawy urzędowej, czy zorganizowaniu dojazdu do jakiegoś miejsca. Ograniczenia tego typu prowadzą do wyobcowania, izolacji i wykluczenia społecznego. Zadaniem samorządu jest monitorowanie liczby osób niepełnosprawnych i starszych na terenie gminy, aby w jak najskuteczniejszy sposób dążyć do poprawy ich funkcjonowania w społeczeństwie.

Warto podkreślić, że na terenie gminy nie funkcjonuje żaden ośrodek wsparcia, klub seniora, ani dom dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych i starszych. Potrzeba utworzenia takiej placówki wydaje się być pożądana ze względu na proces starzenia się społeczeństwa. W chwili obecnej stanowi to poważny problem, a w kolejnych latach może być on najpoważniejszym problemem społecznym polskich gmin. Powołanie do życia jak najwięcej miejsc, gdzie seniorzy i osoby niepełnosprawne mogłyby spędzać kilka godzin dziennie wpłynęłoby pozytywnie na ich stan zdrowia, zwiększenie ich tożsamości lokalnej, a rodzinom dałoby pomoc w opiece nad osobami zależnymi. Powstanie placówki dla takich osób staje się również szansą na znalezienie pracy przez osoby zajmujące się na co dzień osobami niepełnosprawnymi i starszymi.

Na terenie gminy działa Dom Seniora „Stepniczanka” – ośrodek prywatny, który świadczy usługi całodobowej opieki nad osobami starszymi i schorowanymi. Do placówki przyjmowane są osoby dotknięte chorobą Alzheimera, osoby po złamaniach (przyjęcia bezpośrednio po hospitalizacji) oraz inne osoby. Dom Seniora zapewnia wiele usług, w tym, m.in.: rehabilitację, usługi prawno-administracyjne, współpracę z psychiatrą, posługi duszpasterskie.

Świadczenia opiekuńcze

Zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych¹³, zasiłek pielęgnacyjny przysługuje wyłącznie: niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia oraz osobie, która ukończyła 75 lat.

---

¹³ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, (Dz. U. z 2020 r. poz. 111).

Świadczenie pielęgnacyjne od 1 stycznia 2020 r. wynosi 1 830 zł miesięcznie. Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, przysługuje: matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy - ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności – jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności¹⁴.

Specjalny zasiłek opiekuńczy to świadczenie, które wprowadzono z dniem 1 stycznia 2013 r. Adresowane jest dla najbliższych członków rodziny osoby niepełnosprawnej lub wymagającej stałej opieki, które rezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością opiekowania się tą osobą. Świadczenie udzielane jest osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny (przez co należy rozumieć obowiązek utrzymania oraz dostarczenia środków wychowania), przede wszystkim krewnym w linii prostej i rodzeństwu, a także małżonkom, jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeśli wysokość łącznego dochodu rodziny osoby sprawującej opiekę i rodziny osoby wymagającej opieki nie przekracza kwoty 764,00 zł netto miesięcznie w przeliczeniu na osobę. W 2020 r. świadczenie wynosiło 620,00 zł miesięcznie¹⁵.

W gminie Stepnica w roku 2020 przyznano 1 467 świadczeń w postaci zasiłku pielęgnacyjnego. W tym 232 zasiłki przyznano dla niepełnosprawnego dziecka, 430 – osobie niepełnosprawnej

---

¹⁴ <https://www.gov.pl/web/rodzina/wiadczenie-pielegnacyjne>

¹⁵ <https://www.gov.pl/web/rodzina/specjalny-zasilek-opiekunczy>

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNIKA NA LATA 2021 – 2026**

w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 12 osobom, które ukończyły 75 lat. Ze świadczenia pielęgnacyjnego skorzystało w 2020 r. 151 osób, a ze specjalnego zasiłku opiekuńczego – 84 osoby.

Ogólna liczba przyznawanych świadczeń w postaci zasiłku pielęgnacyjnego w latach 2016-2020 uległa zmniejszeniu o 253. Podobnie spadła liczba przyznawanych świadczeń w postaci specjalnego zasiłku opiekuńczego (o 57 świadczenia). Z kolei liczba świadczeń pielęgnacyjnych w roku 2020 uległa zwiększeniu o 10 świadczeń w stosunku do 2019 r.

Tabela 12 Liczba świadczeń opiekuńczych w latach 2016-2020

Świadczenia opiekuńcze	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek pielęgnacyjny – ogółem	1 720	1 688	1 605	1 546	1 467
Zasiłek pielęgnacyjny – dla niepełnosprawnego dziecka	300	292	284	223	232
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	557	505	439	443	430
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie, która ukończyła 75 lat	0	5	12	12	12
Świadczenie pielęgnacyjne	163	189	160	141	151
Specjalny zasiłek opiekuńczy	141	117	104	96	84

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

W 2020 r. wydatkowano kwotę 316 605,00 zł na udzielenie wsparcia w postaci zasiłków pielęgnacyjnych. Wzrost kwoty wypłacanego świadczenia wynika ze wzrostu wysokości samego zasiłku. Kwota zasiłku pielęgnacyjnego wzrosła w analizowanym okresie od 153 zł/m c do 215,84 zł/m c. W 2020 r. wydatkowano kwotę 51 420,00 zł na realizację świadczeń specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz kwotę 275 879,00 zł na wypłacenie świadczenia pielęgnacyjnego dla opiekunów.

Tabela 13 Kwoty wypłaconych świadczeń opiekuńczych w latach 2016-2020

Świadczenia opiekuńcze	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek pielęgnacyjny – ogółem	263 160,00	258 264,00	253 734,00	292 379,00	316 605,00
Zasiłek pielęgnacyjny – dla niepełnosprawnego dziecka	45 900,00	44 676,00	44 803,00	41 762,00	50 043,00

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICIA NA LATA 2021 – 2026**

Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	85 221,00	77 265,00	69 429,00	83 803,00	92 811,00
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie, która ukończyła 75 lat	0,00	765,00	1 899,00	2 276,00	2 590,00
Świadczenie pielęgnacyjne	211 900,00	265 734,00	235 089,00	223 097,00	275 879,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	72 415,00	60 771,00	55 380,00	58 169,00	51 420,00

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

Powyższe dane potwierdzają coraz to większą potrzebę otoczenia opieką i wsparciem ludzi starszych, niepełnosprawnych czy zależnych. Zwiększa się liczba osób korzystających z zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka oraz świadczeń pielęgnacyjnych. Zachodzące zmiany demograficzne będą wymuszały na samorządach realizację różnych programów na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych i zależnych. Ważne jest otoczenie ich opieką i wsparciem w każdej ze sfer życia, aby minimalizować zjawisko wykluczenia społecznego tychże osób, gdyż to one stanowią jedną z grup szczególnie zagrożonych wykluczeniem i izolacją społeczną.

Wsparcie asystenta rodziny i piecza zastępcza

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stepnicy realizował w 2020 r. zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 998, z późn. zm.)¹⁶, a także założenia wynikające z „Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Stepnica na lata 2019-2021”. Głównym celem programu jest wspieranie rodziny i rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program określa działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, jak i działania profilaktyczne oraz upowszechniające działania prorodzinne. Obowiązek wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych realizowany jest głównie przez asystenta rodziny.

Asystent rodziny został powołany do działania, jako odpowiedź na potrzebę wsparcia innych służb społecznych w wykonywaniu pogłębionej pracy z rodziną z wieloma problemami, naturalną i zastępczą spokrewnioną o obniżonym poziomie rozwoju umiejętności

¹⁶ <https://www.gov.pl/web/rodzina/opieka-zastepcza-nad-dzieckiem>

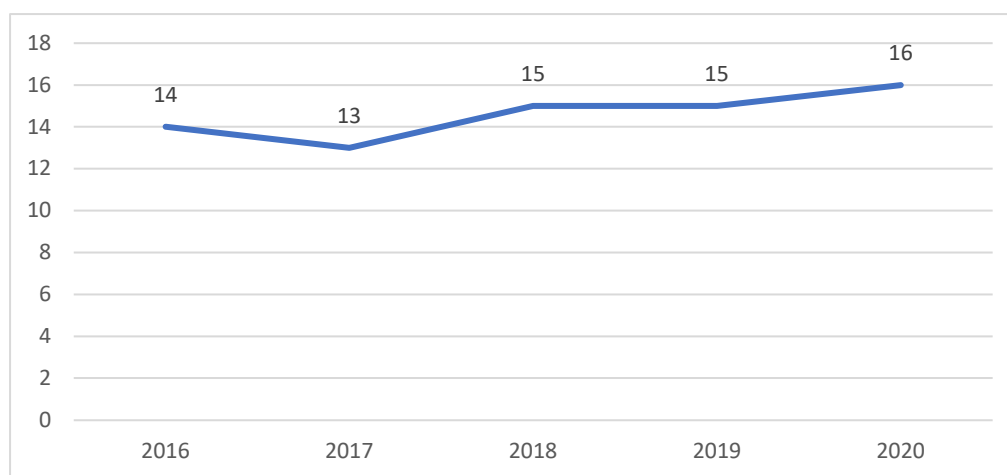

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STEPNICIA NA LATA 2021 – 2026

wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, gdzie dzieci są zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej. Praca asystenta ma charakter pracy socjalno-wychowawczej i terapeutycznej w miejscu zamieszkania rodziny, a jednocześnie asystent rodziny jest zazwyczaj również koordynatorem działań wielu innych służb społecznych, działających na rzecz danej rodziny. Zajmuje się administrowaniem usług na rzecz przypadku, którym jest rodzina. Główną formą jego pracy jest towarzyszenie, asystowanie rodzinie. Zgodnie z art. 15 ust 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Wszystkie rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny borykają się z wieloma problemami, na które oprócz zaburzeń w sferze opiekuńczo – wychowawczej, bezrobocia czy niepełnosprawności składają się także uzależnienia i przemoc. Nakłada to na siebie wielokierunkowość zadań i niejednokrotnie małe zaangażowanie rodziny w poprawę swojej sytuacji, co powoduje wydłużenie okresu współpracy. W większości są to rodziny wielodzietne.

W 2020 r. MGOPS w Stepnicy zatrudniał jednego asystenta rodzin. Z analizy danych wynika, że liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny na terenie gminy utrzymuje tendencję wzrastającą. W 2020 r. wsparciem asystenta rodziny zostało objętych 16 rodzin, czyli o 1 rodzinę więcej w porównaniu z rokiem poprzednim.

Wykres 12 Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

Najlepszym środowiskiem życia i wychowania dziecka jest rodzina. Istnieją jednak sytuacje związane z niemożnością zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Wówczas istotną rolę spełnia piecza zastępcza. Ma ona charakter czasowy.

W związku z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gminie

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICZA NA LATA 2021 – 2026**

Stepnica pokrywała częściowo koszty wynikające ze sprawowania pieczy zastępczej nad dziećmi, które z różnych przyczyn nie mogły funkcjonować w środowisku rodziny biologicznej. W 2020 r. z terenu gminy w formie pieczy zastępczej rodzinnej współfinansowano pobyt 31 dzieci. Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych wzrosła w 2020 r. o 6 dzieci w porównaniu z rokiem 2019. Natomiast liczba rodzin sprawujących funkcję rodziny zastępczej w 2020 r. wynosiła 12 rodzin. Najwięcej rodzin zastępczych odnotowano w 2018 r. (18 rodzin).

Tabela 14 Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2016-2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin	12	16	18	13	12
Liczba dzieci w pieczy zastępczej	27	18	20	25	31

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

Program „Posiłek w domu i w szkole”

MGOPS w Stepnicy w 2020 r. zapewniał dożywianie dzieci w szkołach, kontynuując rządowy program "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023. Pomocą w formie pokrycia kosztów jednego gorącego posiłku w szkole objęto 87 dzieci wychowujących się w rodzinach o trudnej sytuacji materialnej. Łącznie z pomocy na dożywianie w 2020 r. skorzystały 173 osoby z 38 rodzin.

W analizowanym okresie lat 2016-2020 r. odnotowano zmniejszającą się liczbę rodzin, osób i dzieci korzystających z tego programu. Liczba rodzin w ostatnich 5 latach zmniejszyła się o 28 rodzin, w tym o 125 osób i 39 dzieci. Potwierdza to lepszą sytuację materialną i finansową mieszkańców gminy, albo też może to wynikać z uruchomienia oraz rozszerzenia programu 500+ na pierwsze i kolejne dzieci.

Tabela 15 Pomoc w formie dożywiania w latach 2016-2020

Wskaźnik	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin	66	69	45	39	38
Liczba osób	298	287	207	177	173
Liczba dzieci	126	125	89	83	87

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

Dodatki mieszkaniowe i energetyczne

W ramach realizacji polityki społecznej Urząd Miasta i Gminy w Stepnicy wypłaca mieszkańcom gminy dodatki mieszkaniowe i energetyczne. Analiza danych wykazała, że na przestrzeni ostatnich lat zmniejszyła się liczba rodzin korzystających z pomocy w formie dodatku mieszkaniowego i energetycznego. W 2020 r. 22 rodziny skorzystały z dodatku mieszkaniowego na łączną kwotę 52 345,00 zł. Kwota wydatków na dodatki mieszkaniowe (pomimo mniejszej liczby rodzin) ulegała zwiększeniu, co jest skutkiem wzrostu pomocy finansowej dla pojedynczych rodzin. Natomiast z dodatku energetycznego w 2020 r. skorzystały 2 rodziny. Udzielono im wsparcia na kwotę 201,74 zł.

Tabela Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych i energetycznych w Gminie Wojcieszów w latach 2018-2020

Rok	Dodatki mieszkaniowe		Dodatki energetyczne	
	Liczba rodzin	Kwota	Liczba rodzin	Kwota
2018	30	45 414,00	6	413,00
2019	23	46 438,00	5	445,00
2020	22	52 345,00	2	201,74

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

Bezpieczeństwo mieszkańców oraz przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom

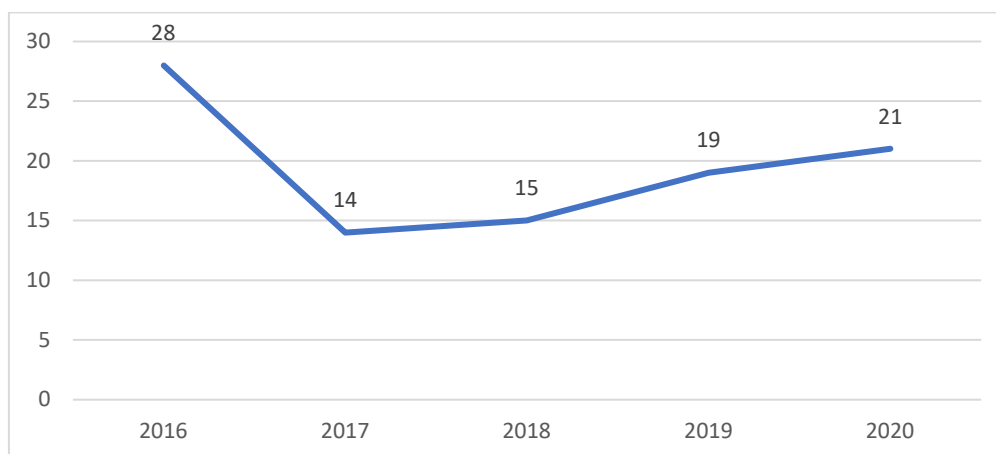
W 2020 r. MGOPS w dalszym ciągu realizował „Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2015-2020”. Program realizowany był głównie przez prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, działania edukacyjne oraz informacyjne, jak również poprzez współpracę z instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przemocą w rodzinie na terenie gminy Stepnica zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego zadaniem jest integrowanie i koordynowanie działań różnych podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Do Zespołu wpływają zgłoszenia od różnych instytucji, tj. pomoc społeczna, szkoły, policja, służba zdrowia, kuratorzy, w postaci „Niebieskich Kart”. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w rodzinie odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieska Karta”, którą określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026

Karta¹⁷. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada obowiązek prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” na przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia. W analizowanym okresie lat 2016 – 2020 odnotowano spadająco-rosnącą tendencję „Niebieskiej Karty”. W 2016 r. odnotowano 28 „Kart”, następnie liczba ich uległa zmniejszeniu, a od 2018 r. nastąpił kolejny wzrost odnotowanych „Niebieskich Kart”. W 2020 r. zewidencjonowano 21 procedur „Niebieska Karta”.

Wykres 13 Liczba „Niebieskich Kart” w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Stepnicy

Na terenie gminy Stepnica działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stepnicy, która realizowała nałożone przez Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, w oparciu o uchwalone przez Radę Miejską w Stepnicy – „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” oraz „Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019”. Budżet Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi opiewał na kwotę 167 428,40 zł, natomiast Program Profilaktyki Przeciwdziałania Narkomanii wynosił 10 000,00 zł.

W roku 2019 w ramach „Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” podjęto następujące działania:

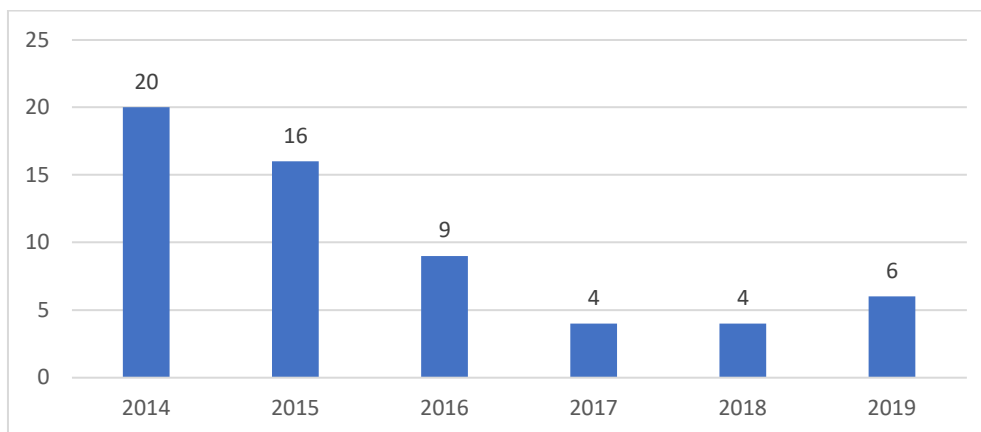
1. Przyznano sołectwom dofinansowanie na organizację czasu wolnego dla dzieci z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym, w tym na zakup nagród i usług w łącznej kwocie 4 965,58 zł.

¹⁷ (Dz. U. Nr 209 poz. 1245).

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026**

2. Kontynuowano działalność punktu konsultacyjnego, w którym pełnił dyżury psycholog oraz psycholog dziecięcy. W punkcie udzielano porad psychologicznych osobom z problemem uzależnień od alkoholu oraz członkom ich rodzin. W 2019 r. w punkcie odbyły się konsultacje rodzinne, sesje terapeutyczne, a także wizyty domowe. Odbyło się 149 wizyt domowych w 41 środowiskach, 12 sesji terapeutycznych w punkcie dla 2 osób. Ponadto w ramach pracy w Szkole Podstawowej w Stepnicy przeprowadzono rozmowy interwencyjne z uczniami, rodzicami. Psycholog dziecięcy w ramach 72 godzin udzielał porad psychologicznych dla 20 osób dorosłych, 8 dzieci, a także brał udział w dwóch spotkaniach konsultacyjnych w szkole z kuratorem. Koszt utrzymania punktu to kwota 42 240,00 zł, w tym 3 600 zł z Programu Przeciwdziałania Narkomanii.
3. Zakupiono sprzęt sportowy, medale, puchary na imprezy współorganizowane w ramach organizacji czasu wolnego z „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”. Na ten cel wydatkowano 5 868,13 zł.
4. Przeszkolono w zakresie przemocy członków GKRPA oraz członków zespołu interdyscyplinarnego współorganizując szkolenie. Koszt szkolenia z funduszu GKRPA to kwota 1 500,00 zł.
5. Wydano 6 opinii w formie postanowienia do wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż alkoholu.
6. Skierowano 6 osób na wykonanie awersyjnego środka przeciwalkoholowego i wydatkowano na ten cel 900,00 zł. W porównaniu z latami ubiegłymi liczba osób chcących skorzystać z tej formy pomocy na przestrzeni lat 2014-2019 obniżyła się o 14 osób.

Wykres 14 Liczba osób skierowanych na wykonanie awersyjnego środka przeciwalkoholowego w latach 2014-2019

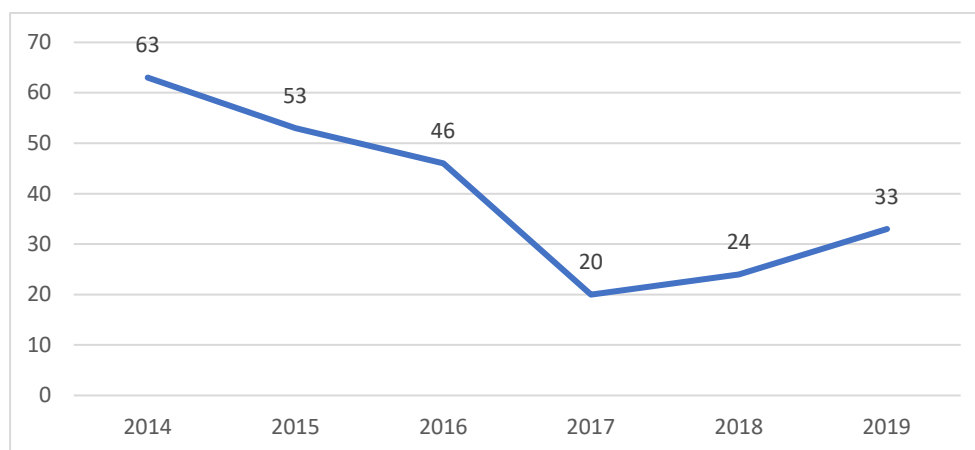

Źródło: Sprawozdanie GKRPA za rok 2019

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICZA NA LATA 2021 – 2026**

7. Złożono do Sądu Rejonowego w Goleniowie 10 wniosków o zobowiązanie do przymusowego leczenia odwykowego w zależności od sytuacji w stacjonarnym lub niestacjonarnym zakładzie leczenia uzależnień, o przymusowe doprowadzenie uczestnika na badania do lekarzy biegłych oraz zastosowanie opieki kuratora na czas trwania obowiązku leczenia, a także 7 wniosków o wydanie postanowienia w sprawie. Koszty związane z postępowaniem sądowym wyniosły 672,00 zł. To w porównaniu z rokiem ubiegłym dwa razy większy wydatek z uwagi na wzrost opłaty stałej od wniosków z kwoty 40,00 zł do 100,00 zł.
8. Wpłynęły 33 zgłoszenia do komisji o nadużywanie alkoholu i skierowanie na leczenie. Liczba osób kierowanych na leczenie malała w analizowanych latach 2014-2017, jednak od roku 2017 odnotowuje się systematyczny wzrost tych osób.

Wykres 15 Liczba osób kierowanych na leczenie z powodu nadużywania alkoholu w latach 2014-2019

Źródło: Sprawozdanie GKRPA za rok 2019

9. Sporządzano ankiety i sprawozdania dotyczące przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.
10. Ścisłe współpracowano z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stepnicy, z Zespołem Interdyscyplinarnym, Posterunkiem Policji w Stepnicy, z kuratorami sądowymi i społecznymi, a także psychologiem.
11. Współuczestniczono w kampanii społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzonej przez Instytut Psychologii Zdrowia oraz PARPA w ramach Narodowego programu Zdrowia na lata 2016-2020 oraz w innych kampaniach społecznych.
12. Przekazano do szkół na terenie gminy plakaty oraz komiksy profilaktyczne.

13. Przekazano na spotkaniach organizowanych dla dzieci w sołectwach ulotki i przeprowadzono pogadanki profilaktyczne.
14. Zorganizowano widowiska profilaktyczne dla najmłodszych uczniów szkół na terenie gminy. Na ten cel wydatkowano 800,00 zł.
15. W miejscowości Łąka przy współpracy z Towarzystwem Przyjaciół dzieci utworzono świetlicę socjoterapeutyczną. Na ten cel wydatkowano 6 084,00 zł.
16. Sfinansowano obozy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Stepnica. Na ten cel wydatkowano 10 000,00 zł .

W ramach „Programu Przeciwdziałania Narkomanii” zrealizowano następujące działania:

1. Zorganizowano programy profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych z terenu gminy. Na ten cel wydatkowano 2 200,00 zł.
2. Kontynuowano działalność punktu konsultacyjnego, w którym psychologowie udzielali porad psychologicznych osobom z problemem uzależnień od narkotyków oraz członkom ich rodzin¹⁸.

W 2019 r. w gminie Stepnica stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 111 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 22,70 przestępstw. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Stepnica wynosi 81,00% i jest porównywalny do wskaźnika wykrywalności dla województwa zachodniopomorskiego. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Stepnica najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 14,31 (wykrywalność 77%) oraz przeciwko mieniu - 7,40 (wykrywalność 55%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 3,97 (98%), o charakterze gospodarczym - 3,17 (70%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,84 (91%)¹⁹.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Stepnica czuwa również Straż Miejsca i Ochotnicza Straż Pożarna. W 2019 r. Straż Miejsca odnotowała 94 wykroczenia, w tym przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu (7 wykroczeń), przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia (19 wykroczeń) przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji (18 wykroczeń), przeciwko urządzeniom użytku publicznego (8 wykroczeń), szkodnictwo leśne i ogrodowe (4 wykroczenia) oraz inne wykroczenia wynikające z ustaw (38 wykroczeń).

---

¹⁸ Sprawozdanie GKRPA za rok 2019

¹⁹ <https://www.polskawliczbach.pl/>

Ukarano mandatem karnym 24 osoby na łączną kwotę 4 850,00 zł. zastosowano środki oddziaływania wychowawczego wobec 67 osób. Trzy postępowania przekazano do dalszego prowadzenia przez policję. Straż Miejska wykonała w 2019 r. 51 konwojów, zabezpieczała rajdy rowerowe, działała w okresie akcji „Bezpieczne wakacje i ferie”, czuwała nad bezpieczeństwem mieszkańców w ramach różnych innych działań (bezpieczne psy, kradzieże, porzucenia zwierząt itp.)²⁰.

Z kolei Ochotnicza Straż Pożarna w 2019 r. interweniowała 109 razy. 58 razy wyjeżdżała do pożarów, 42 do miejscowych zagrożeń, 9 razy odnotowano fałszywe alarmy. W 2019 r. OSP Stepnica i OSP Żarnowo otrzymały dotację z Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego na kwotę 17 000,00 zł. Dofinansowanie wydatkowane na zakup odpowiedniego sprzętu i urządzeń pożarniczych. Ponadto OSP Czarnocin otrzymał również dotację na kwotę 14 500,00 zł z Budżetu Państwa. Środki zostały przeznaczone na zakup zestawu oświetleniowego, 4 hełmy i radiostację cyfrową samochodową²¹. Z budżetu gminy, OSP w 2019 r. otrzymała dotację w wysokości 270 000,00 zł.

II.7 Zjawisko wykluczenia społecznego

Wykluczenie społeczne to sytuacja, w której dana jednostka będąca członkiem społeczeństwa nie może normalnie uczestniczyć w działaniach obywateli tego społeczeństwa, przy czym ograniczenie to nie wynika z jej wewnętrznych przekonań, ale znajduje się poza kontrolą wykluczonej jednostki. Wykluczenie społeczne jest zjawiskiem wielowymiarowym i w praktyce oznacza niemożność uczestnictwa w życiu gospodarczym, politycznym jak i kulturowym, w wyniku braku dostępu do zasobów, dóbr i instytucji, ograniczenia praw społecznych oraz deprivacji potrzeb. Wykluczenie społeczne dotyka różnych ludzi i różne są jej przyczyny. Niekiedy niepełnosprawność, niekiedy ubóstwo i brak pracy, niekiedy problemy rodzinne. Realizacja polityki społecznej powinna dążyć do diagnozowania osób zagrożonych izolacją i wykluczeniem społecznym, jak również podejmować działania w celu eliminacji tych zjawisk.

Istotnym elementem polityki społecznej gminy Stepnica powinno być położenie nacisku na walory społeczno-gospodarcze oraz przeciwdziałanie zjawiskom – przede wszystkim

²⁰ Raport o stanie Gminy Stepnica za 2019 r., s. 56-57.

²¹ Raport o stanie Gminy Stepnica za 2019 r., s. 57-58.

ubóstwa, przestępczości, ochrony rodzin przeżywających trudności i problemów osób starszych, a w dalszej kolejności zjawiskom bezrobocia.

Skupienie podejmowanych działań na niewielkiej grupie klientów pomocy społecznej oraz wyznaczanie odpowiednich standardów korzystania z pomocy społecznej skutkować będzie odpowiednim poziomem realizacji zadań ustawowych. Koncentrowanie się głównie na osobach potrzebujących pomocy i wsparcia przyczyni się do poprawy warunków życiowych mieszkańców gminy. Realizacja odpowiednich zadań w ramach świadczenia pomocy na rzecz osób starszych wydaje się jednym z kluczowych zadań wymaganych od MGOPS w Stepnicy oraz samorządu lokalnego.

Należy ponadto przeanalizować sytuację demograficzną, która generuje zmiany uwarunkowań społecznych. Struktura społeczna zmienia się, ponieważ przeważa liczba osób starszych, zaś odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym stale maleje. To istotny sygnał na przyszłość, ponieważ będzie świadczył o możliwościach rozwojowych gminy. Wydaje się zasadne podjęcie odpowiednich kroków w celu uświadamiania społeczeństwa o randze problemu, a także ważne jest znalezienie odpowiednich rozwiązań wspierających osoby zależne, starsze, potrzebujące pomocy. Oprócz „sąsiedzkiej pomocy” należy dążyć do zapewnienia odpowiedniego wsparcia instytucjonalnego. Osoby starsze, schorowane, niepracujące, które potrzebują pomocy i wsparcia (a często wstydzą się przyznać do tego) najbardziej narażone są w gminie na izolację społeczną.

Reasumując, podstawowym celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stepnica na lata 2021-2026 jest podjęcie i prowadzenie aktywizacji społecznej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, bądź izolacją społeczną oraz przeciwdziałanie zasygnalizowanym problemom społecznym wraz z ich przewidywaniem i konstruowaniem odpowiednich rozwiązań. Zwrócenie uwagi na problematyczne kwestie społeczne pozwoli na osiągnięcie lepszych efektów w dalszej perspektywie, co w konsekwencji wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców całej gminy.

II.8 Piramida problemów społecznych

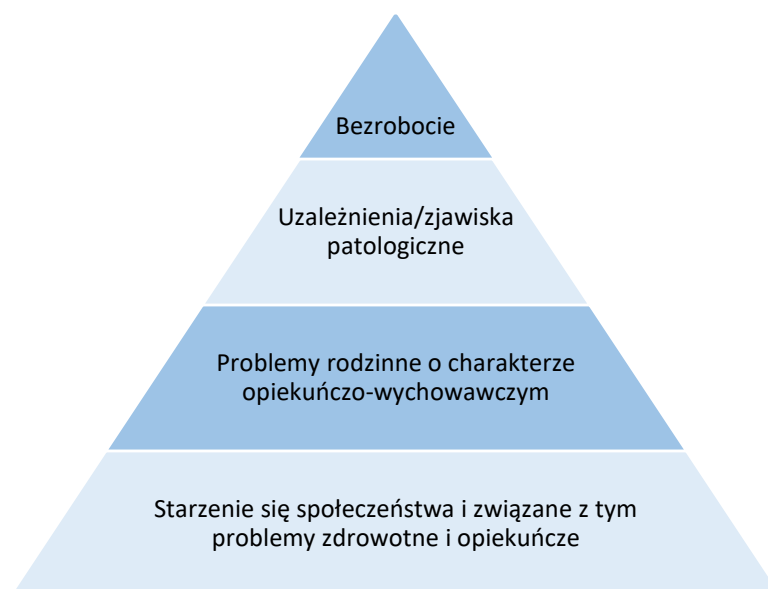
Analiza danych oraz przeprowadzone badania wskazują na główne problemy społeczne w gminie Stepnica, które dotyczą przede wszystkim następujących grup osób:

1. Osoby starsze, często borykające się z chorobą i osamotnieniem (w tym również osoby niepełnosprawne).

2. Osoby z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze (dzieci z tych rodzin oraz ich rodzice).
3. Osoby borykające się z problemem alkoholowym, jak również doświadczające przemocy w rodzinie.
4. Osoby bezrobotne, w tym głównie osoby długotrwale bezrobotne i bezrobotne kobiety.

Problemy zostały podzielone na 4 sekcje, ponieważ w obrębie występowania pojedynczych problemów społecznych nawiązują do pozostałych i wzmacniają prawdopodobieństwo ich wystąpienia. Można tutaj mówić także o sieci współzależności problemów społecznych pomiędzy poszczególnymi sekcjami lub w sposób całościowy o piramidzie problemów społecznych, co prezentuje poniższy schemat.

Schemat 1 Piramida problemów społecznych

Źródło: Opracowanie własne

Zdiagnozowane powyższe problemy społeczne nie występują w izolacji. Często występowanie jednego niepożądanego zjawiska staje się skutkiem kolejnych. Brak pracy powoduje obniżenie życia społecznego rodziny, prowadzi często do konfliktów między rodzicami, wpływa na wzrost problemów alkoholowych. Wszystko to doprowadza do ubóstwa. Z kolei wystąpienie nagłej i ciężkiej choroby prowadzi do problemów zawodowych. Osoba przewlekle chora nie jest w stanie podejmować zatrudnienia, potrzebuje wsparcia finansowego na leczenie oraz boryka się z problemami natury psychicznej. Obniżenie poziomu satysfakcji prowadzi często do problemów zdrowotnych natury psychologicznej. Również osoby starsze, osamotnione pozostają bez wsparcia i pomocy w wykonywaniu codziennych czynności. Potrzebują opieki i pomocy w załatwianiu różnych spraw, robieniu zakupów, bliskości innych

osób. Te przykładowe zjawiska społeczne doprowadzić mogą do pewnego rodzaju izolacji, a pogłębiane i długofalowe ich występowanie - do wykluczenia społecznego.

W kontekście obecnej sytuacji epidemicznej powyższe problemy społeczne wydają się być poważniejsze i skutkować mogą niepożądanymi zachowaniami. Frustracja, często brak pracy, niestabilna sytuacja na rynku zawodowym, również niestabilna sytuacja przedsiębiorców doprowadzają do innych problemów. Kłótnie i konflikty rodzinne, nadużywanie alkoholu oraz narastająca przemoc w rodzinie są tego zaobserwowanym przykładem skutków panującej epidemii. Przymusowa izolacja domowa, ograniczone życie kulturalne i sportowe, brak możliwości korzystania z wielu usług i niemożność spotykania się w klubach zainteresowania, mogą doprowadzić do stanów depresyjnych. Również w kontekście zdalnego nauczania dzieci i młodzieży, zauważa się narastające problemy zdrowotne tej grupy społecznej (wyobcowanie, otyłość, problemy z koncentracją, chęcią podejmowania jakichkolwiek działań).

Ważnym zadaniem samorządów będzie powrót do normalnego funkcjonowania społeczności. W okresie tego powrotu istotne znaczenie będzie miało zwrócenie uwagi na osoby starsze oraz dzieci i młodzież, które w okresie pandemii zostały przymusowo zamknięte i odizolowane od rówieśników. Skutki tego działania będzie można zdiagnozować i ocenić w najbliższym czasie. Dlatego ważna jest tutaj rola Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz innych instytucji działających na terenie gminy.

III. Wyniki badań ankietowych „Ocena problemów społecznych w gminie Stepnica”

Ocena sytuacji społecznej mieszkańców gminy, w kontekście występujących w niej problemów społecznych i niekorzystnych zjawisk związanych ze społeczeństwem, stanowi ważne i cenne źródło informacji na temat warunków i jakości życia osób ją zamieszkujących. Jest istotnym elementem określania polityki społecznej gminy, a wraz z diagnozą stanu istniejącego, wpływa na kształtowanie odpowiednich kierunków interwencji i działań podejmowanych w kolejnych latach. Opinia mieszkańców stanowi element partycypacji społecznej na etapie wdrażania odpowiednich działań, jakie należy zaplanować w kontekście opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

W gminie Stepnica badanie opinii społecznej mieszkańców na temat warunków życia i sytuacji społecznej Gminy zostało przeprowadzone w kwietniu 2021 r. W badaniu wykorzystano ankietę, jako technikę badawczą. Zastosowane narzędzie badawcze stanowił kwestionariusz ankiety, składający się z pytań zamkniętych. W badaniu wzięło udział 60 respondentów

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICZA NA LATA 2021 – 2026**

z gminy Stepnica, w tym 75% stanowiły kobiety, a 25% mężczyźni. Najlicniejszą grupę respondentów stanowiły osoby w wieku 41-59 lat (53,3%), następnie osoby w wieku 26-35 lat (36,7%). 68,3% respondentów stanowili pracownicy umysłowi, 8,3% - pracownicy fizyczni oraz 8,3% - osoby bezrobotne. Grupę pozostałych respondentów stanowiły następujące osoby: emeryci/renciści (7%), uczniowie i studenci (5%) oraz przedsiębiorcy (3,1%). Najwięcej osób biorących udział w badaniu posiadało wykształcenie wyższe (63,3%), a następnie średnie (15%), zawodowe (10%).

Poniżej zaprezentowano wyniki z przeprowadzonego badania.

W większości mieszkańcy gminy Stepnica, którzy wzięli udział w badaniu, są zadowoleni z życia w gminie. W niektórych kwestiach wykazują niezdecydowanie lub brak zdania, co może wynikać z indywidualnych potrzeb i oczekiwań. Jedynie obecny stan dróg oraz sytuacja na rynku pracy budzą duże niezadowolenie respondentów. W poniższym zestawieniu ujęto stopień zadowolenia mieszkańców ze wskazanych warunków życia w gminie Stepnica.

Tabela 16 Stopień zadowolenia z warunków życia w gminie Stepnica

Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe, sport i rekreacja)	Niezdecydowany / zadowolony
Dostępność sieci Internet	Zadowolony / niezadowolony
Organizacja imprez cyklicznych na terenie Gminy	Niezdecydowany / zadowolony
Dostęp do informacji na temat wydarzeń w Gminie	Zadowolony
Dostęp do oferty kulturalnej (biblioteka, koncerty, wystawy itp.)	Zadowolony
Dostępność doradztwa psychologiczno - prawnego	Niezdecydowany
Dostęp do opieki zdrowotnej (lekarze specjaliści, ośrodki zdrowia)	Zadowolony
Bezpieczeństwo publiczne mieszkańców	Zadowolony
Warunki mieszkaniowe	Zadowolony
Miejsca rekreacji (np. place zabaw, ścieżki rowerowe, boiska sportowe, parki, skwery)	Zadowolony
Oferta edukacyjna szkół	Niezdecydowany / zadowolony
Dostępność do przedszkoli	Niezdecydowany / zadowolony
Kultywowanie lokalnej tradycji i historii w codziennym życiu	Niezdecydowany

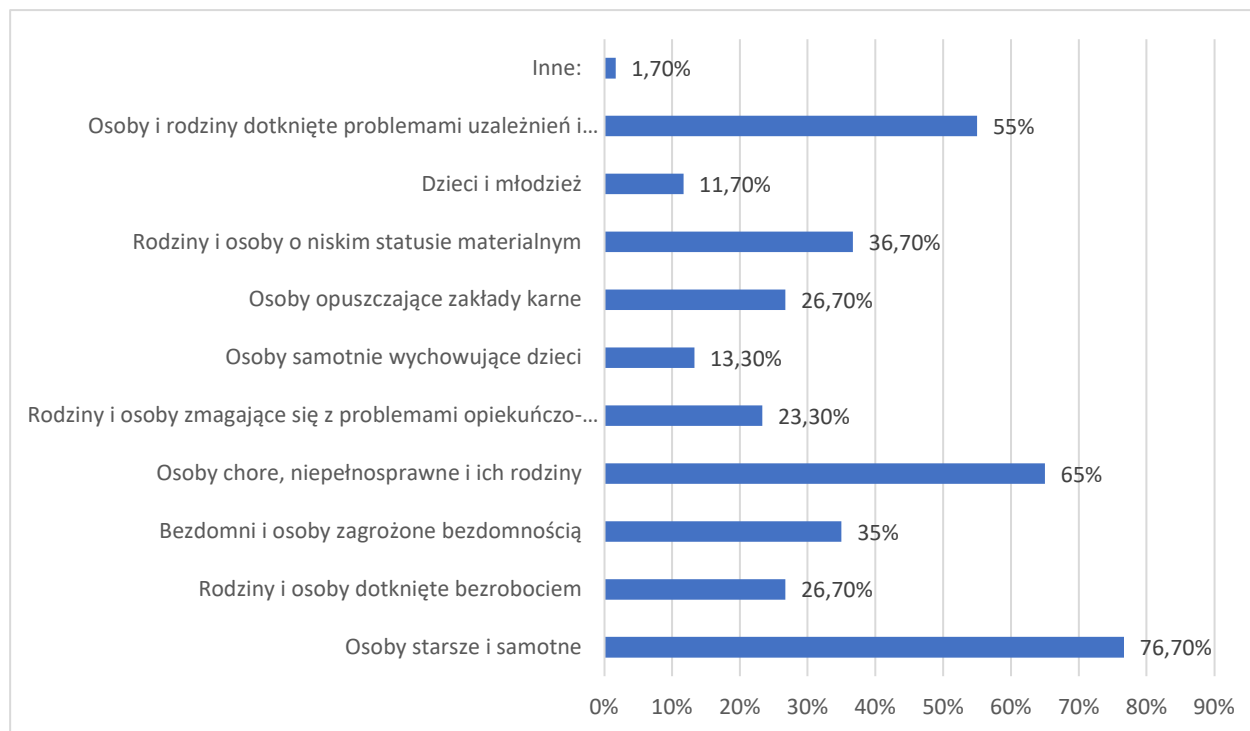
**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNIKA NA LATA 2021 – 2026**

Dostępność sieci gazowej	Zadowolony
Dostępność do żłobków, klubów dziecięcych	Niezdecydowany / zadowolony
Siła więzi międzyludzkich integrujących mieszkańców	Niezdecydowany
Dostępność do handlu i usług	Zadowolony
Udział mieszkańców w życiu publicznym /możliwość działania w organizacjach społecznych i (pozarządowych)	Niezdecydowany / zadowolony
Opieka nad osobami starszymi - polityka senioralna	Niezdecydowany
Stan dróg	Niezadowolony / bardzo niezadowolony
Lokalny rynek pracy – możliwość znalezienia pracy, poziom zarobków	Niezdecydowany / bardzo niezadowolony

Źródło: Opracowanie własne, wyniki badań ankietowych

Wykluczenie społeczne dotyczy różnych grup osób oraz wynika z różnych przyczyn. Respondenci podczas badania wskazali, że grupą najbardziej narażoną na wykluczenie społeczne w gminie Stepnica należą osoby starsze i samotne (76,7%). Następnie wskazano osoby chore, niepełnosprawne, a także ich rodziny, które uzależnione są od tych osób (65%). Trzecią grupę stanowią, według badanych, osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocy w rodzinie (55%).

Wykres 16 Grupy osób najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne w gminie Stepnica w opinii respondentów

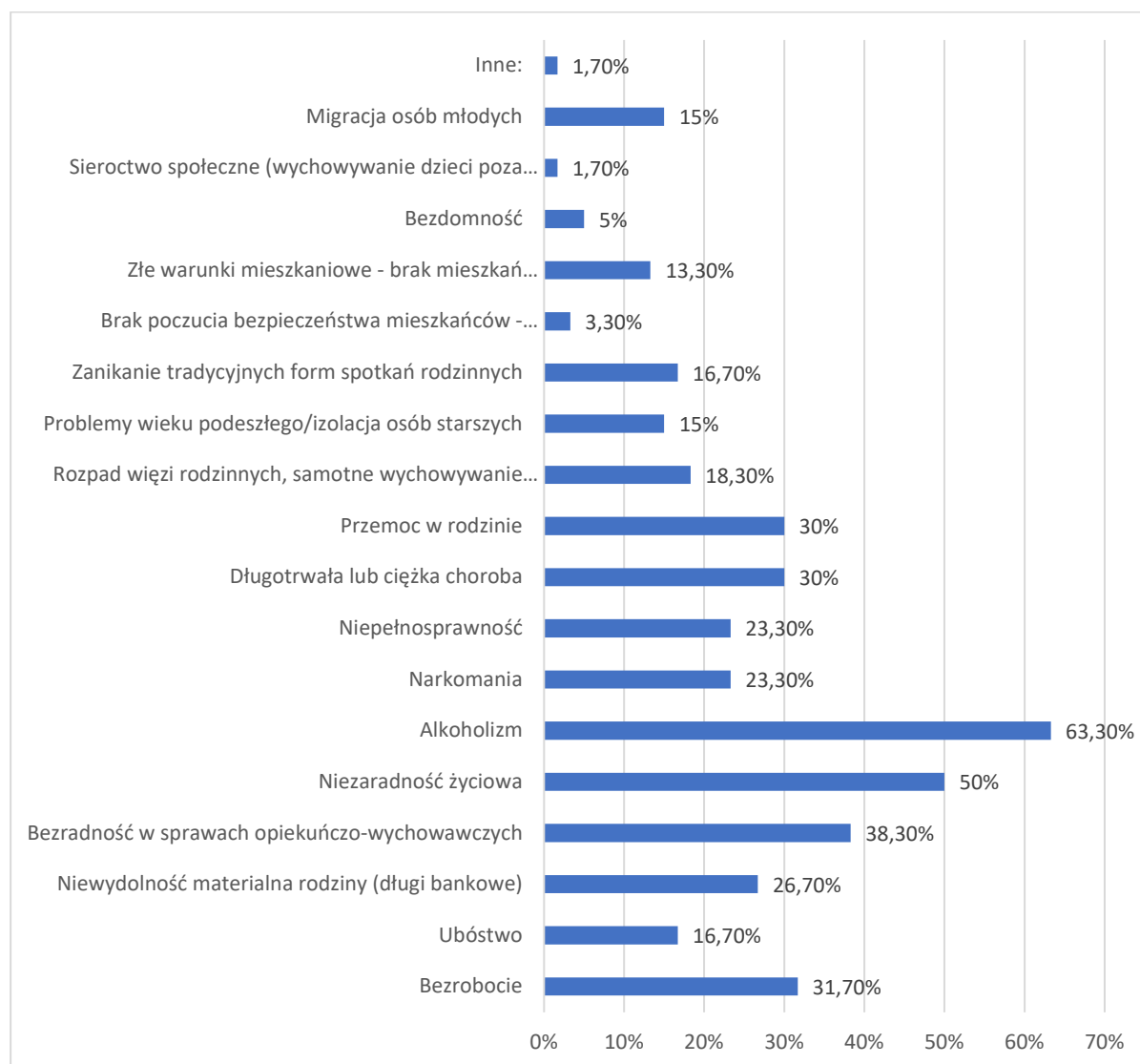

Źródło: Opracowanie własne, wyniki badań ankietowych

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STEPNICZA NA LATA 2021 – 2026

Za najważniejsze problemy społeczne w gminie Stepnica uznano alkoholizm i nadużywanie substancji alkoholowych (63,3%), problemy związane z niezaradnością życiową niektórych mieszkańców (50%), a także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (38,3%) i bezrobocie (31%). Również za poważne problemy, jakie zauważa się w gminie, dotyczą sytuacji rodzin doświadczających przemocy w rodzinie (30%) oraz długotrwała lub ciężka choroba, która doprowadza najczęściej do obniżenia statutu i wykluczenia społecznego (30%). Problemy społeczne, tj. sieroctwo społeczne (1,7%) czy występowanie przestępczości (3,3%) uznano za problemy najniższej wagi. Zdecydowana większość wskazanych problemów skupiają się wokół problemów rodzinnych i sytuacji rodzin dysfunkcyjnych w gminie, co przedstawia poniższy wykres.

Wykres 17 Najważniejsze problemy społeczne w opinii respondentów

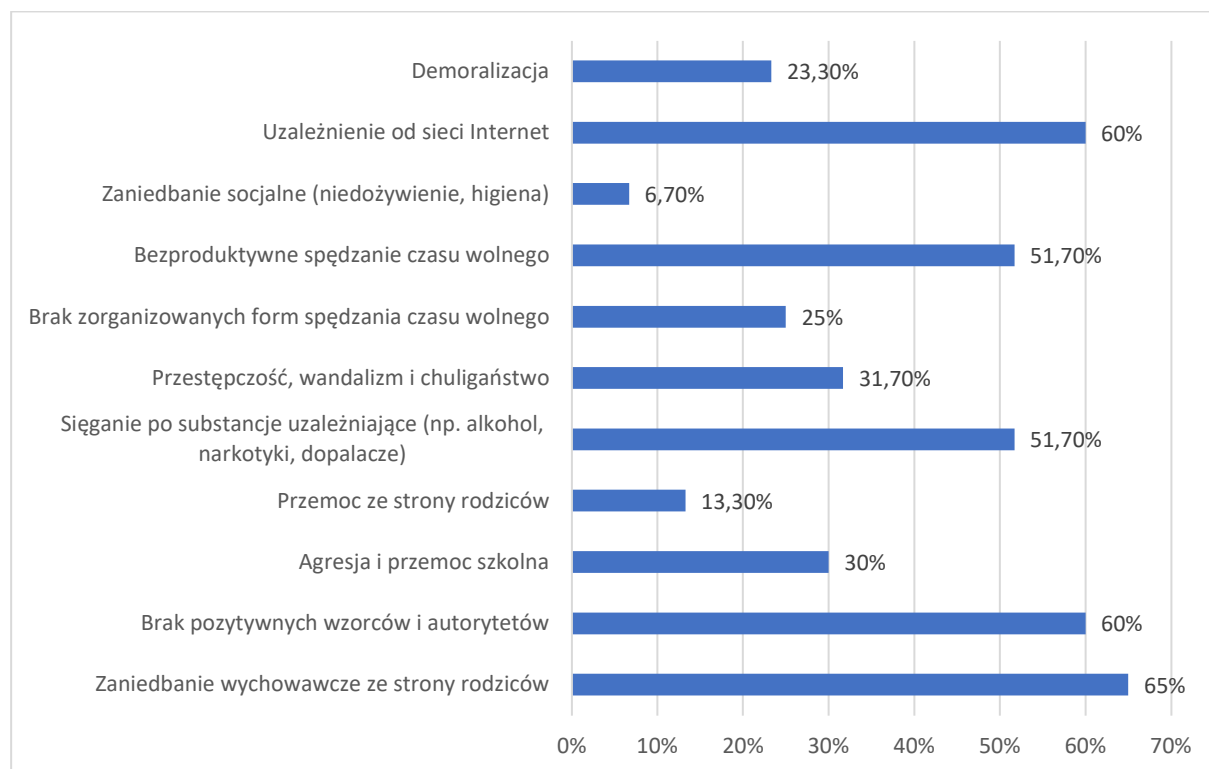

Źródło: Opracowanie własne, wyniki badań ankietowych

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026

Wśród negatywnych zjawisk społecznych występujących w gminie Stepnica w odniesieniu do dzieci i młodzieży, według opinii respondentów, wskazano przede wszystkim na zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców (65%), brak pozytywnych wzorców i autorytetów (60%) oraz uzależnienie dzieci i młodzieży od sieci Internet (60%). W dalszej kolejności badane osoby wskazały na bezproduktywne spędzanie czasu wolnego (51,7%) i sięganie po substancje uzależniające (51,7%). Zaniedbania socjalne (niedożywienie czy brak higieny) w kontekście dzieci i młodzieży są zjawiskami występującymi najrzadziej w gminie (6,7%), a także zjawisko przemocy ze strony rodziców (13,3%).

Wykres 18 Negatywne zjawiska społeczne odnoszące się do dzieci i młodzieży w opinii respondentów

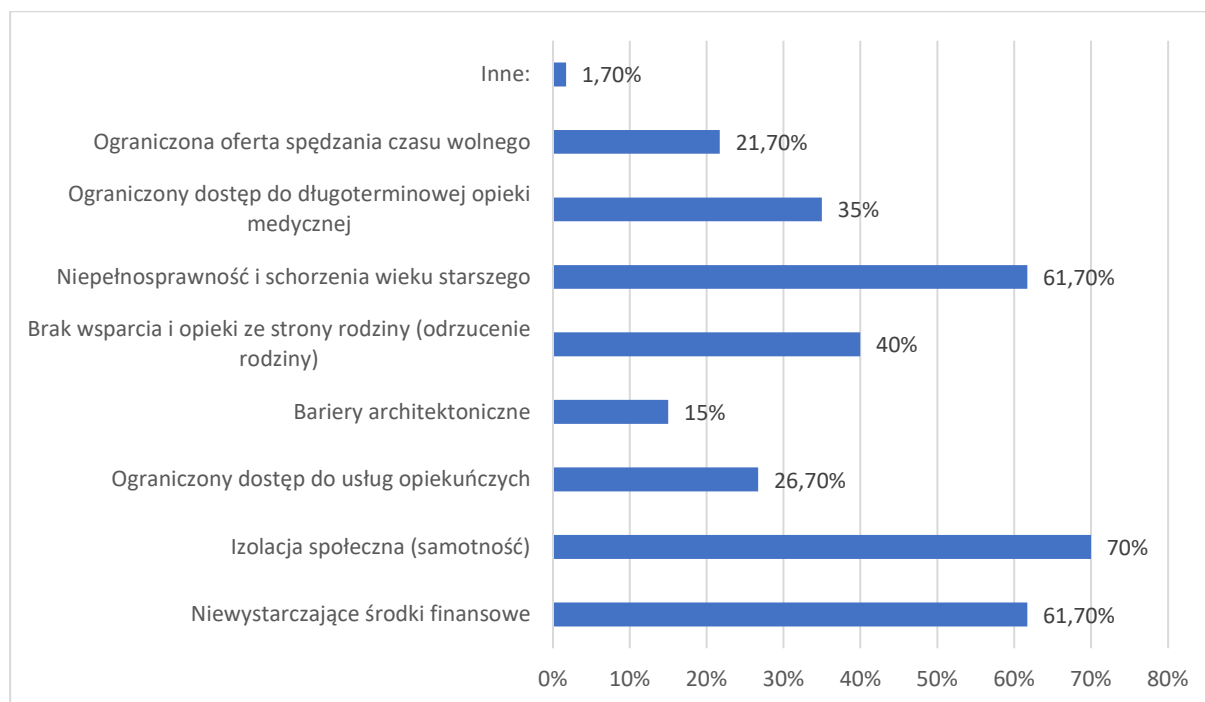
Źródło: Opracowanie własne, wyniki badań ankietowych

W kontekście osób starszych do najważniejszych problemów społecznych, w opinii respondentów, należy izolacja społeczna, wynikająca z samotności (70%), następnie niewystarczające środki finansowe osób starszych (61,47%) i niepełnosprawność oraz schorzenia wieku starszego (61,7%). Za najmniejszy problem uznano bariery architektoniczne w gminie (15%).

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026

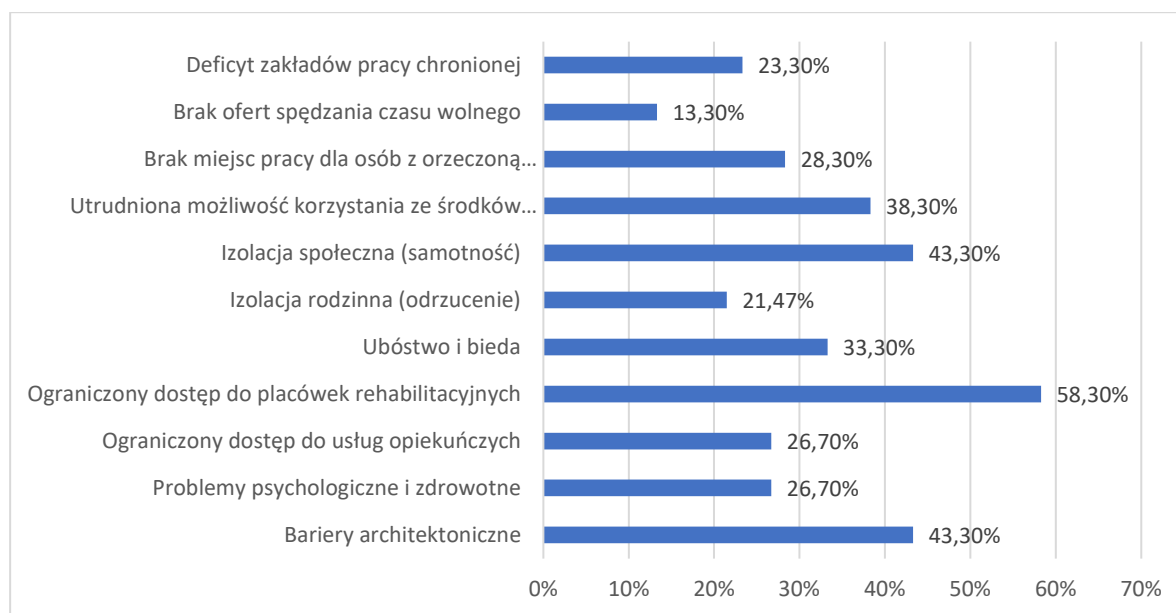
Wykres 19 Najważniejsze problemy społeczne osób starszych w opinii respondentów

Źródło: Opracowanie własne, wyniki badań ankietowych

Z kolei w kontekście osób niepełnosprawnych wskazano na problemy społeczne, które związane są z ograniczonym dostępem do placówek rehabilitacyjnych (58,3%), izolacja społeczną (43,3%), jak również barierami architektonicznymi (43,3%). W dalszej kolejności badane osoby wskazały na utrudnioną możliwość korzystania ze środków transportu przez osoby niepełnosprawne (38,3%) i występujące u tych osób zjawisko ubóstwa i biedy (33,3%).

Wykres 20 Najważniejsze problemy społeczne osób niepełnosprawnych w opinii respondentów

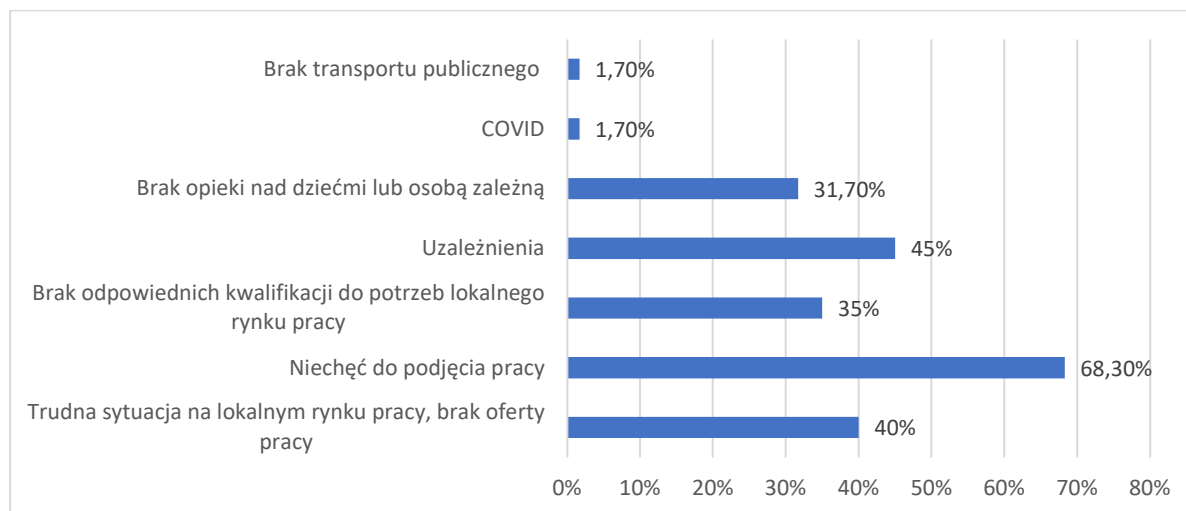

Źródło: Opracowanie własne, wyniki badań ankietowych

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STEPNICIA NA LATA 2021 – 2026

Respondenci za główne powody bezrobocia w gminie Stepnica uznali w szczególności ogólną niechęć do podjęcia zatrudnienia (68,3%), uzależnienia osób bezrobotnych (45%), a także trudną sytuację na lokalnym rynku pracy (40%). W opinii badanych sytuacja pandemii nie wpłynęła znacząco na wzrost bezrobocia (1,7%) i nie jest przyczyną braku znalezienia zatrudnienia przez osoby poszukujące pracę.

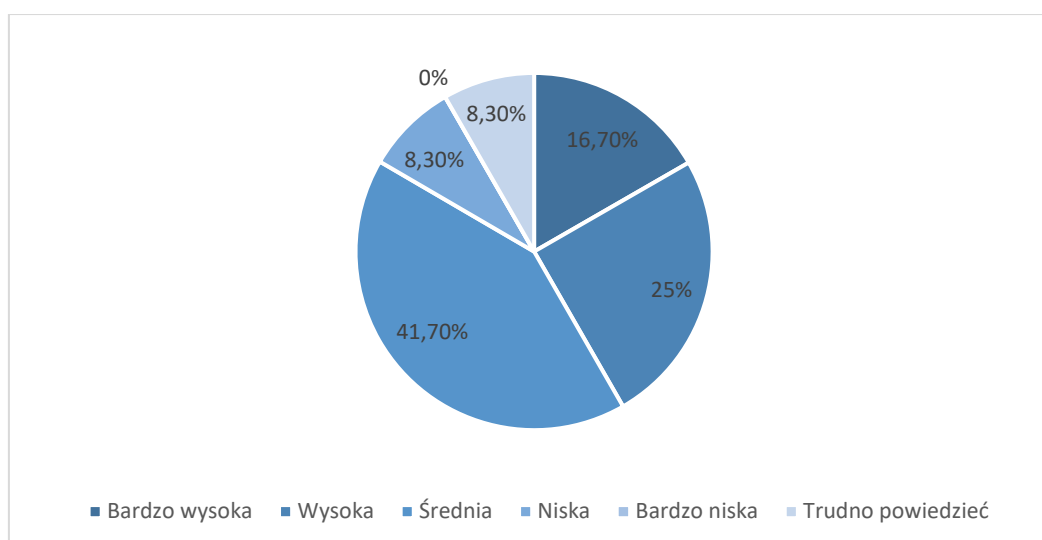
Wykres 21 Główne powody bezrobocia w gminie Stepnica w opinii respondentów

Źródło: Opracowanie własne, wyniki badań ankietowych

Skala występowania zjawiska uzależnienia w opinii 16,7% respondentów jest bardzo wysoka, 25% badanych uważa, że jest wysoka i często wskazany problem występuje na terenie gminy. Najwięcej osób określiło problem uzależnienia jako średni (41,70%). Odpowiedzi respondentów wskazują jednoznacznie na występowanie zjawiska uzależnień na terenie gminy Stepnica, co również zostało wskazane, jako jedno z najważniejszych problemów społecznych.

Wykres 22 Skala występowania zjawiska uzależnienia w opinii respondentów

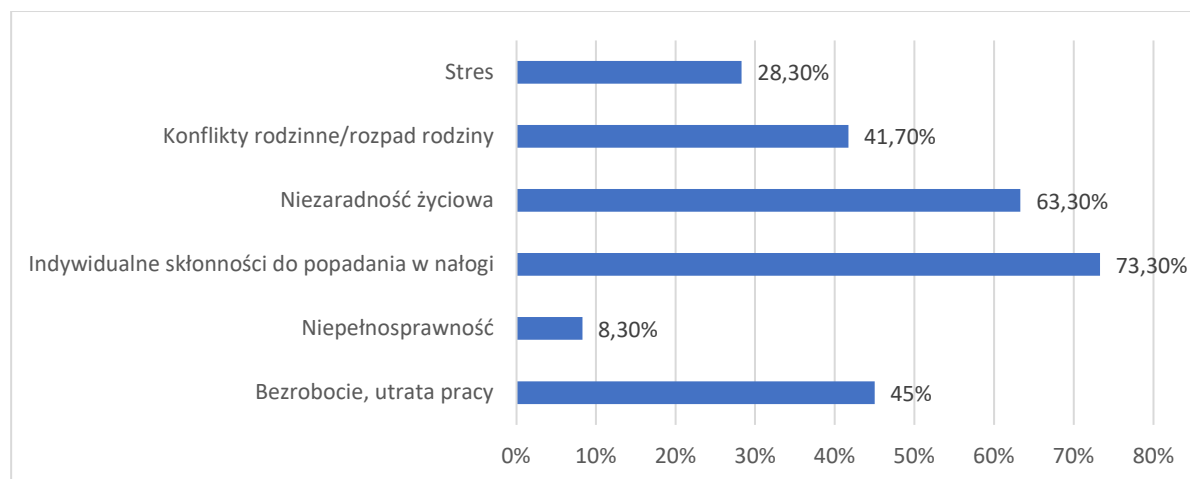

Źródło: Opracowanie własne, wyniki badań ankietowych

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STEPNICIA NA LATA 2021 – 2026

Główną przyczyną występowania uzależnień na terenie gminy Stepnica w opinii respondentów są indywidualne skłonności do popadania w nałogi (73,3%). Bardzo często niezaradność życiowa mieszkańców stanowi również przyczynę częstszego sięgania po substancje alkoholowe (63,3%). Do innych przyczyn uzależnień mieszkańcy gminy wskazali także: bezrobocie i utratę prac (45%), konflikty rodzinne, w tym rozpad rodziny (41,7%) oraz stres wywołwany różnymi sytuacjami życiowymi (28,3%).

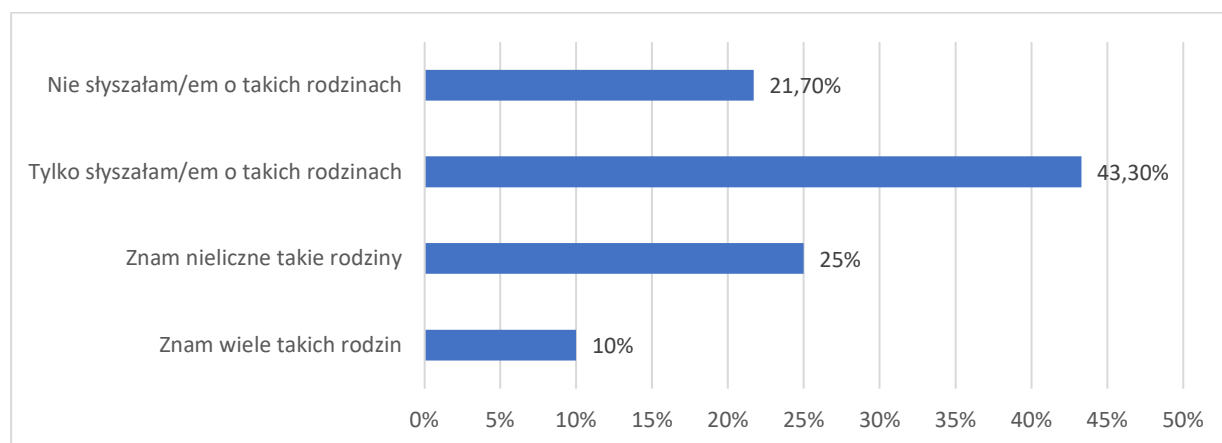
Wykres 23 Główne przyczyny występowania uzależnień w opinii respondentów

Źródło: Opracowanie własne, wyniki badań ankietowych

W opinii osób badanych skala występowania przemocy w rodzinie na terenie gminy Stepnica nie jest zjawiskiem stanowiącym główny problem stepnickich rodzin. 43,3% respondentów tylko słyszało o takich sytuacjach, 25% - zna nieliczne rodzinnych, gdzie zjawisko przemocy w rodzinie występuje, a 21,7% badanych w ogóle nie słyszało o takich sytuacjach. Tylko 10% odpowiedzi wskazywało na to, że zjawisko przemocy to zauważalny i powszechny problem wielu rodzin w gminie.

Wykres 24 Skala występowania zjawiska przemocy w rodzinie w opinii respondentów

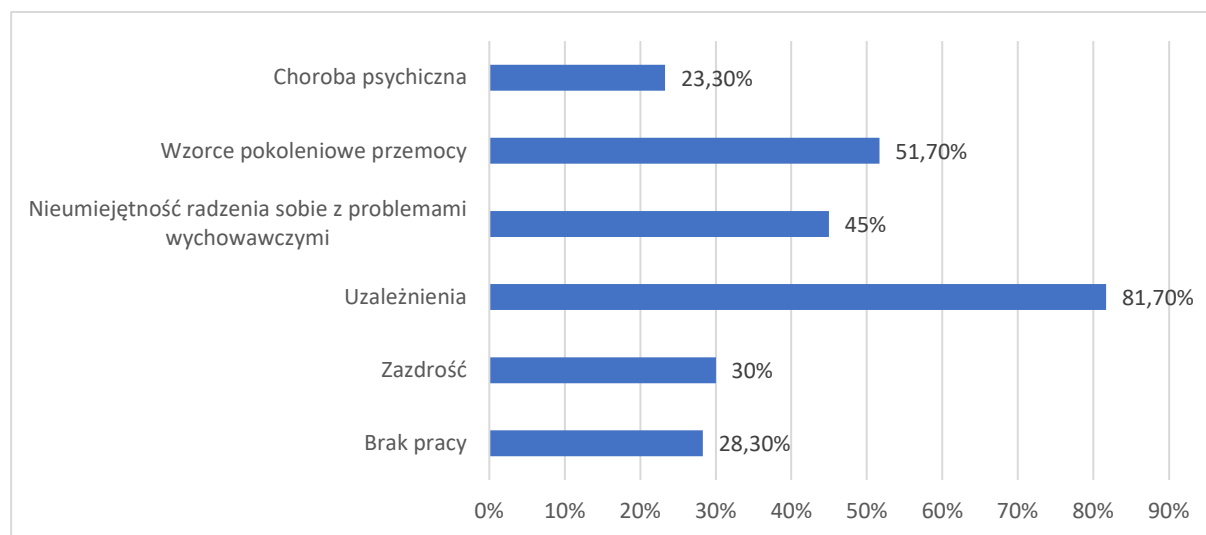

Źródło: Opracowanie własne, wyniki badań ankietowych

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STEPNIKA NA LATA 2021 – 2026

Do głównych przyczyn występowania zjawiska przemocy w rodzinie należą uzależnienia. Uznało tak 81,7% badanych. W następnej kolejności za przyczynę przemocy w rodzinie uważa się: przejmowane wzorce pokoleniowe (51,7%) i nieumiejętność radzenia sobie z problemami wychowawczymi (45%). Rzadziej respondenci wskazywali na inne przyczyny, tj.: zazdrość (30%), brak pracy (28,3%) czy występowanie choroby psychicznej (23,3%).

Wykres 25 Główne przyczyny występowania przemocy w rodzinie w opinii respondentów

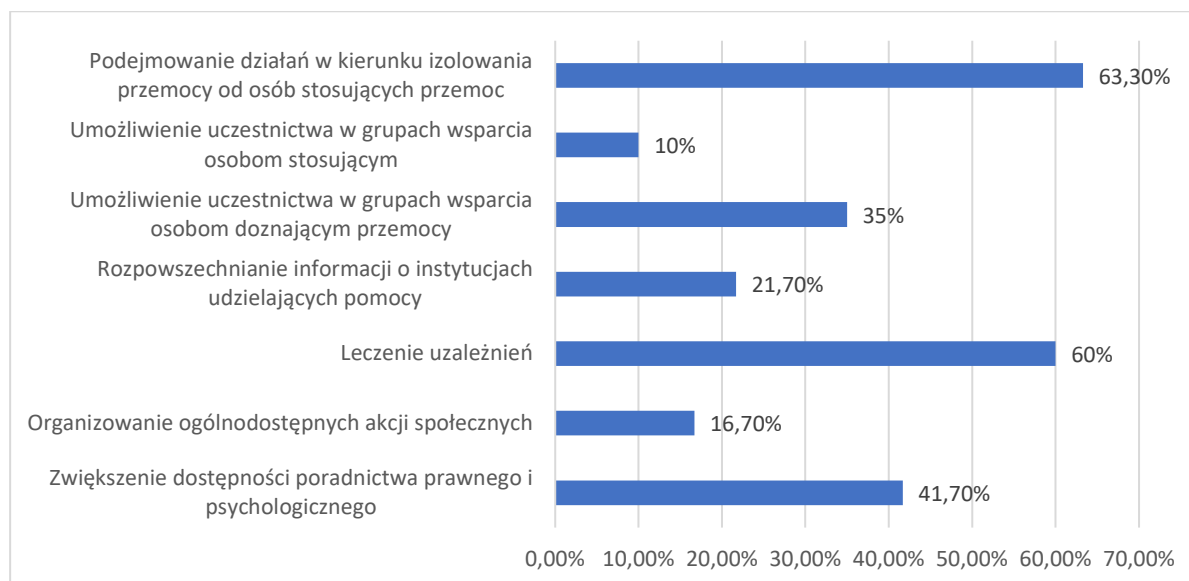

Źródło: Opracowanie własne, wyniki badań ankietowych

Zjawisko występowanie przemocy w rodzinie jest problemem bardzo delikatnych i trudnym do rozwiązania. Ofiary przemocy bardzo często nie przyznają się do problemów rodzinnych, stąd trudno jest organizować dla nich pomoc i wsparcie. Przemoc w dalszym ciągu uchodzi za problem wstydlivy dla wielu rodzin. Jednakże respondenci wskazali propozycję podjęcia działań, które według nich najskuteczniej wspierałyby ofiary przemocy. Przede wszystkim wskazano na podejmowanie działań w kierunku izolowania ofiar przemocy od osób ją stosującą (63,3%), następnie wskazano przymusowe leczenie uzależnień (60%), które często jest główną przyczyną występowania przemocy w rodzinie. W dalszej kolejności wskazano potrzebę zwiększenia dostępności i poradnictwa prawnego i psychologicznego (41,7%) oraz umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia osobom doświadczającym przemocy (35%).

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STEPNICZA NA LATA 2021 – 2026

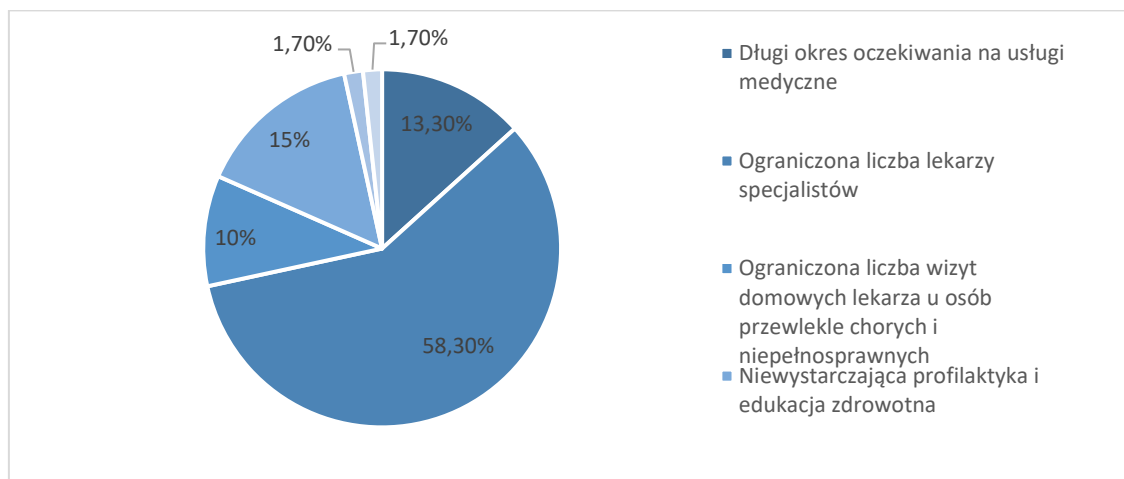
Wykres 26 Propozycja najskuteczniejszych działań wobec ofiar przemocy domowej w opinii respondentów

Źródło: Opracowanie własne, wyniki badań ankietowych

Kwestie związane z opieką zdrowotną budzą od wielu lat duże emocje. Osoby rzadko korzystające z usług medycznych zazwyczaj nie mają zdania na temat zapewnienia dostępu do podstawowej opieki medycznej. Jednakże osoby schorowane lub starsze doświadczają trudności w dostaniu się do lekarzy specjalistów i głównie z tego powodu system zdrowia w Polsce oceniany jest dość krytycznie. W opinii respondentów gminy Stepnica najważniejszymi problemami w obszarze opieki zdrowotnej jest ograniczona liczba lekarzy specjalistów (58,3%) oraz długi okres oczekiwania na usługi medyczne (13,3%). 15% badanych wskazało również na problem ograniczonej liczby wizyt domowych lekarzy u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych, a 10% - na problem niewystarczającej profilaktyki i edukacji zdrowotnej.

Wykres 27 Najważniejsze problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej w opinii respondentów

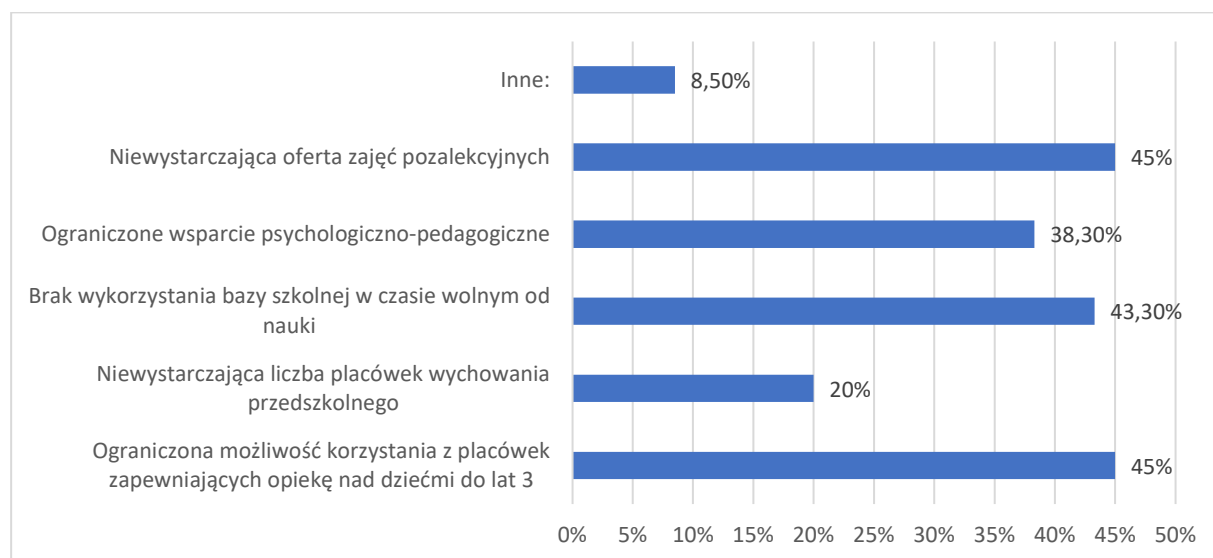

Źródło: Opracowanie własne, wyniki badań ankietowych

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STEPNICZA NA LATA 2021 – 2026

W obszarze edukacji dostrzeżono następujące problemy społeczne: niewystarczającą ofertę zajęć pozalekcyjnych (45%), ograniczoną możliwość korzystania z placówek zapewniającym opiekę nad dziećmi do lat 3 (45%) oraz niewykorzystywanie bazy i infrastruktury szkolnej przez dzieci i młodzież w czasie wolnym (43,3%). W następnej kolejności wskazano na problem braku odpowiedniego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla dzieci i młodzieży (38,3%), a także niewystarczającą liczbę placówek wychowania przedszkolnego (20%).

Wykres 28 Najważniejsze problemy społeczne w obszarze edukacji w opinii respondentów

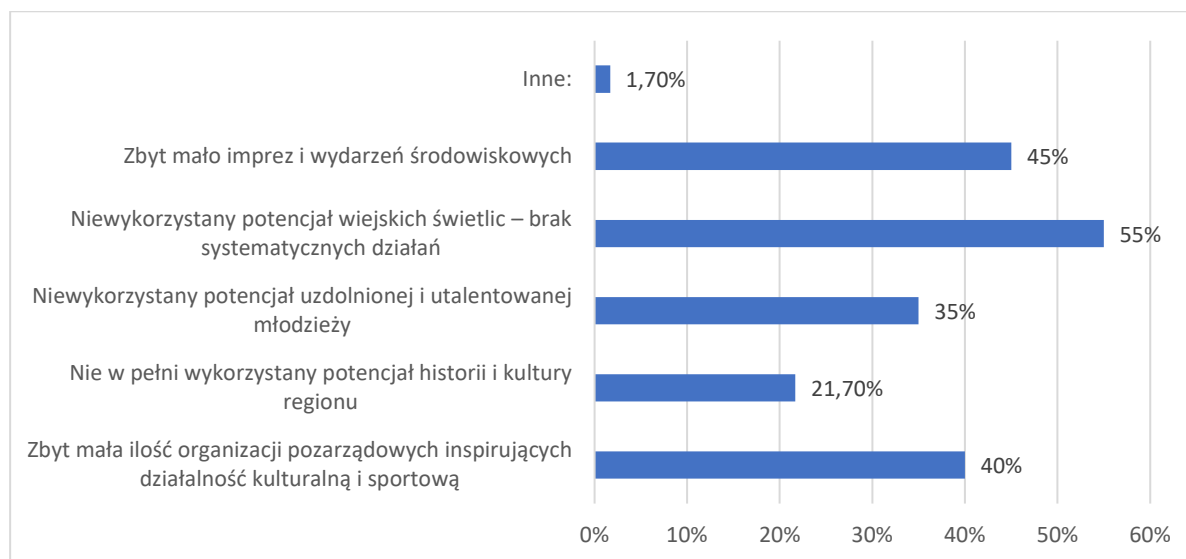

Źródło: Opracowanie własne, wyniki badań ankietowych

Najważniejsze problemy społeczne w obszarze sportu i kultury w opinii badanych respondentów dotyczą głównie braku wykorzystania potencjału wiejskich świetlic na organizowanie działań dla mieszkańców (55%). Również respondenci wskazują na małą liczbę imprez i wydarzeń środowiskowych (45%), zbyt małą ilość organizacji pozarządowych inicjujących działania o charakterze kulturalno-sportowym i edukacyjnym (40%) oraz niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STEPNICIA NA LATA 2021 – 2026

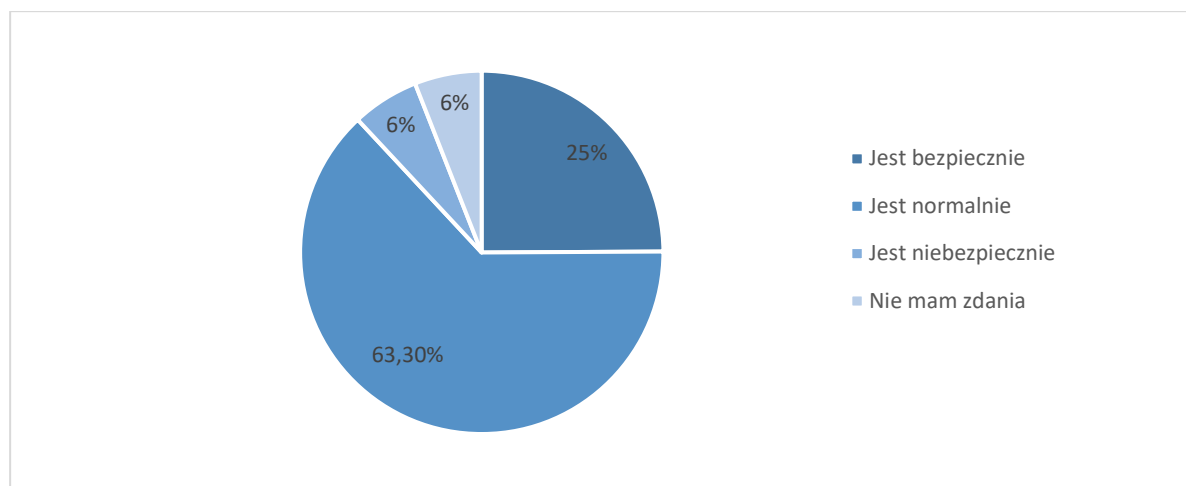
Wykres 29 Najważniejsze problemy społeczne w obszarze sportu i kultury w opinii respondentów

Źródło: Opracowanie własne, wyniki badań ankietowych

W kwestiach związanych z zachowaniem bezpieczeństwa w gminie Stepnica respondenci nie wskazują znaczących problemów. 25% badanych jest zdania, że w gminie jest bezpiecznie i mieszkańcy czują się w niej bezpiecznie. Aż 63,3% respondentów określiło poziom bezpieczeństwa jako normalny, nie odbiegający do poziomu bezpieczeństwa w większości gmin w Polsce.

Wykres 30 Ocena poziomu bezpieczeństwa w opinii respondentów

Źródło: Opracowanie własne, wyniki badań ankietowych

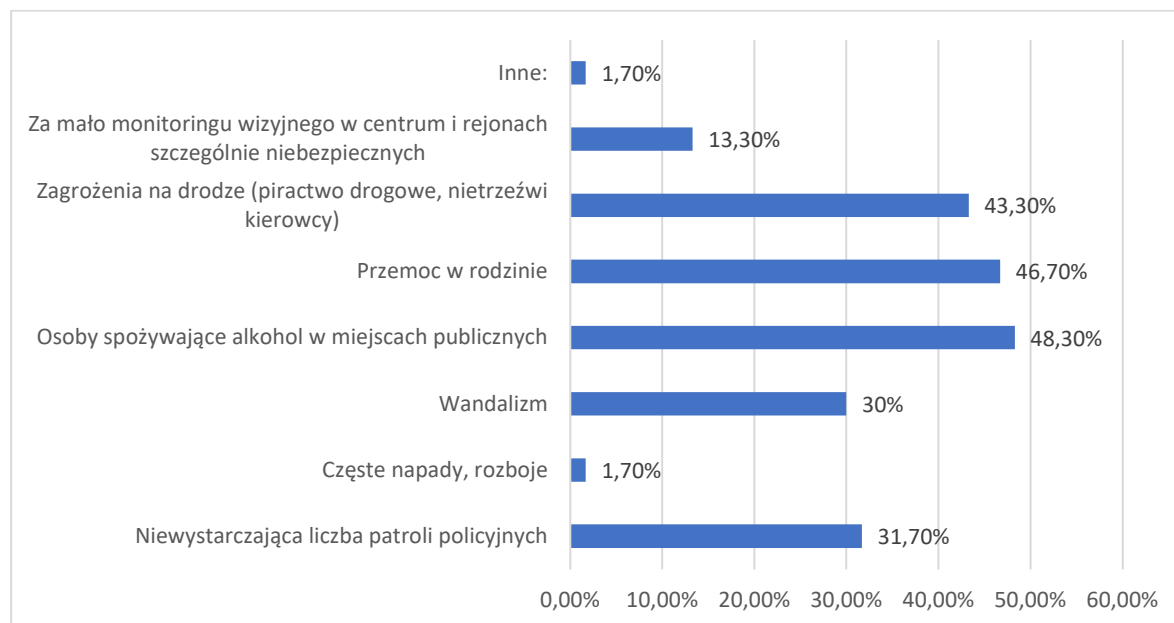
Pomimo wskazania, że gmina uważana jest za miejsce bezpieczne, respondenci potrafili określić i wskazać główne i najliczniejsze problemy społeczne w obszarze bezpieczeństwa. 48,3% badanych uważa, że sytuacji niebezpieczne stwarzają osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych, 46,7% wskazało przemoc w rodzinie, a 43,3% - zagrożenia na drodze

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STEPNICZA NA LATA 2021 – 2026

(piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy). Do rzadziej wymienianych problemów w obszarze bezpieczeństwa wymieniano: niewystarczającą liczbę patroli policji (31,7%), wandalizm (30%) oraz niewystarczającą liczbę kamer monitoringu miejskiego w rejonach szczególnie niebezpiecznych (13,3%).

Wykres 31 Najważniejsze problemy społeczne w obszarze bezpieczeństwa w opinii respondentów

Źródło: Opracowanie własne, wyniki badań ankietowych

W poniższym zestawieniu wskazano na potrzebę podjęcia działań, które przyczynią się do zmniejszenia lub rozwiązania problemów społecznych zdiagnozowanych na terenie gminy Stepnica. W większości wszystkie zaproponowane działania uważane są w opinii respondentów za pożądane i potrzebne, których podjęcie przyczyni się do zminimalizowania negatywnych zjawisk. Jednakże za najcenniejsze uznano w obszarze infrastrukturalnym: budowę przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia oraz modernizację dróg. Natomiast w sferze społecznym: uruchomienie nowej placówki dla dzieci do 3 lat (żłobek), a także walkę z patologiami społecznymi (narkomania, alkoholizm, inne środki psychoaktywne).

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICZA NA LATA 2021 – 2026**

Tabela 17 Działania przyczyniające się do rozwiązania problemów społecznych na terenie gminy Stepnica w opinii respondentów

Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych (likwidacja barier architektonicznych w instytucjach publicznych, ułatwienia transportowe)	Średnia / wysoka wartość
Pomoc sąsiedzka	Wysoka wartość
Założenie grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych	Wysoka wartość
Założenie grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Wysoka wartość
Propagowanie idei wolontariatu	Wysoka wartość
Finansowanie płatnych szczepionek dla dzieci	Wysoka wartość
Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (kardiolog, neurolog, diabetolog, onkolog)	Wysoka wartość
Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych (likwidacja barier architektonicznych w instytucjach publicznych, ułatwienia transportowe)	Wysoka wartość
Profilaktyka uzależnień skierowana do dzieci, młodzieży	Wysoka wartość
Rozwój i promocja turystyki (w tym rozbudowa bazy agroturystycznej, małej gastronomii, wytyczenie ścieżek rowerowych)	Wysoka wartość
Poprawa komunikacji autobusowej	Wysoka wartość
Działania zmierzające do poprawy estetyki Gminy	Wysoka wartość
Budowa mieszkań komunalnych i socjalnych	Wysoka wartość
Budowa przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia	Wysoka / bardzo wysoka wartość
Modernizacja dróg	Wysoka / bardzo wysoka wartość

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026**

Uruchomienie nowej placówki dla dzieci do 3 lat (żłobek)	Wysoka / bardzo wysoka wartość
Ograniczenie bezrobocia i jego skutków, działania wspierające tworzenie miejsc pracy	Wysoka wartość
Usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych	Wysoka wartość
Aktywizacja społeczna ludzi starszych – wspieranie działalności Dziennego Domu „Senior-WIGOR”, organizacja Klubu Seniora, Dziennych Domów Pomocy i itp.	Wysoka wartość
Skuteczniejsze egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom, młodzieży i osobom nietrzeźwym	Wysoka wartość
Działania prowadzące do poprawy sytuacji na rynku pracy osób młodych w tym absolwentów szkół poprzez organizowanie kursów i szkoleń pod kątem dostosowania ich do potrzeb na	Wysoka wartość
Szkolenia umożliwiające podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych długotrwale bezrobotnych (zwłaszcza w wieku 50+)	Wysoka wartość
Wsparcie pracodawców oraz przedsiębiorczości (doradztwo, szkolenia, system zachęt)	Wysoka wartość
Poprawa infrastruktury (drogowej, wodociągowej, kanalizacyjnej, innej)	Wysoka wartość
Promowanie i wspieranie tworzenia podmiotów ekonomii społecznej (spółdzielnia socjalna, przedsiębiorstwa społeczne)	Wysoka wartość
Wsparcie inicjatyw obywatelskich (fundacji i stowarzyszeń prowadzących działalność niezarobkową)	Wysoka wartość
Zwiększenie pomocy bezpośredniej osobom najuboższym (finansowej, rzeczowej, usługowej)	Wysoka wartość
Organizacja imprez integracyjnych mających na celu aktywizację mieszkańców (np. pikniki rodzinne itp.)	Wysoka wartość
Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie)	Wysoka wartość
Walka z patologiami społecznymi (narkomania, alkoholizm, inne środki psychoaktywne)	Wysoka / bardzo wysoka wartość

Źródło: Opracowanie własne, wyniki badań ankietowych

III. Analiza SWOT

Analiza SWOT (Strengths, Weakness, Opportunities, Threats) jest jedną z metod określania rozwoju diagnozowanego obszaru, ponieważ uwydatnia mocne i słabe strony oraz przedstawia szanse i zagrożenia jakie mogą wystąpić w środowisku lokalnym.

- Mocne strony – atuty gminy Stepnica
- Słabe strony – słabości, bariery, wady analizowanego obszaru,
- Szanse – dodatkowe okoliczności pociągające za sobą korzystne zmiany,
- Zagrożenia – okoliczności, które negatywnie wpływają na plan rozwoju gminy Stepnica.

Szczegółowe opracowanie analizy SWOT jest ważnym etapem procesu planowania strategicznego, ponieważ jest to punkt wyjściowy dla stawianych celów strategicznych oraz działań społecznych.

Tabela 18 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Spadek ogólnej liczby osób bezrobotnych. 2. Spadek liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. 3. Bogactwo, różnorodność i wysoka jakość zasobów przyrodniczych i krajobrazowych. 4. Turystyczny charakter regionu wraz z efektywnym wykorzystywaniem walorów przyrodniczych do rozwoju turystyki. 5. Wzrost przedsiębiorczości lokalnej. 6. Bliskie położenie gminy w sąsiedztwie Zalewu Szczecińskiego. 7. Dobrze funkcjonująca pomoc społeczna. 8. Bogata i ciekawa oferta imprez kulturalnych oraz rekreacyjnych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spadek liczby ludności. 2. Proces starzenia się społeczeństwa (wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym). 3. Duża liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej. 4. Niewystarczające rozwiązania w zakresie zwalczania bezrobocia wśród kobiet (niska świadomość, lęk przed podjęciem pracy). 5. Wzrost rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawczych. 6. Wzrost liczby „Niebieskich Kart” i częstsze występowanie zjawiska przemocy w rodzinie. 7. Brak funkcjonowania żłobka.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026**

<p>9. Dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej.</p> <p>10. Dostęp do placówek oświatowych.</p> <p>11. Aktywna działalność organizacji społecznych na terenie gminy.</p> <p>12. Dobra współpraca samorządu z lokalnymi organizacjami społecznymi.</p> <p>13. Aktywne pozyskiwanie i wykorzystywanie środków zewnętrznych na rozwój infrastrukturalny, kulturalny, edukacyjny i społeczny gminy.</p> <p>14. Duża liczba mieszkań socjalnych i komunalnych.</p>	<p>8. Brak instytucjonalnej opieki nad osobami zależnymi, starszymi, niepełnosprawnymi i chorymi.</p> <p>9. Pogarszający się stan zdrowia psychicznego mieszkańców w wyniku sytuacji epidemicznej w kraju.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1. Rozbudowa infrastruktury społecznej.</p> <p>2. Rozwój działalności lokalnej.</p> <p>3. Dofinansowanie rozwoju małego biznesu.</p> <p>4. Dalsze pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój gminy w aspekcie społeczno-gospodarczym.</p> <p>5. Wzrost społecznej akceptacji dla osób niepełnosprawnych i starszych.</p> <p>6. Likwidacja barier architektonicznych.</p> <p>7. Stosowanie aktywnych narzędzi aktywizacji bezrobotnych.</p> <p>8. Możliwość szybkiej i efektywnej reakcji na problemy społeczne.</p> <p>9. Powstanie żłobka na terenie gminy.</p> <p>10. Powstanie ośrodków wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych.</p>	<p>1. Istnienie zjawiska nielegalnego zatrudnienia, występowanie „szarej strefy” jako atrakcyjnego miejsca pracy.</p> <p>2. Występowanie zagrożeń funkcjonowania rodziny: uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, bezrobocie, przemoc w rodzinie, ubóstwo.</p> <p>3. Brak działań upowszechniających problematykę niepełnosprawności w celu kształtowania pozytywnych postaw.</p> <p>4. Brak miejsc pracy dla osób starszych i niepełnosprawnych.</p>

11. Realizacja polityki wytechnieniowej.	<ol style="list-style-type: none"> 5. Dziedziczenie złych i negatywnych wzorców zachowań (status osoby bezrobotnej). 6. Postępujący proces starzenia się społeczeństwa. 7. Pogłębiająca się izolacja społeczna osób ubogich i wykluczonych. 8. Pogłębiające się problemy społeczne wśród osób niepełnosprawnych i starszych.
--	---

Źródło: opracowanie własne

IV. Cele strategiczne i operacyjne

Zaplanowane działania w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych służyć mają minimalizowaniu zdiagnozowanych problemów społecznych w gminie Stepnica, a także wyznaczają kierunek funkcjonowania systemu pomocy społecznej, współpracy instytucji i organizacji pozarządowych oraz aktywizacji środowisk i osób marginalizowanych.

Głównym celem Strategii jest aktywizacja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Strategiczne cele składające się na cel główny, konieczne do osiągnięcia, a oparte na wnikliwej analizie i wyważeniu problemów społecznych pod kątem ich natężenia i znaczenia, zostały przedstawione poniżej.

Cel strategiczny I

Zwiększenie wsparcia na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w celu umożliwienia im większej integracji społecznej.

Cele operacyjne:

- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami i starszych.
- Otoczenie opieką i wsparciem osób starszych i niepełnosprawnych.
- Wzrost aktywności osób starszych i niepełnosprawnych na rzecz lokalnej społeczności.

Cel strategiczny II

Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich i bezpiecznych warunków do prawidłowego rozwoju.

Cele operacyjne:

- Wspieranie rodzin borykających się z problemami wychowawczo-opiekuńczymi.
- Wspieranie dzieci i młodzieży borykającymi się z problemami rodzinnymi.
- Zwiększenie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.
- Wzmocnienie pozytywnych wzorców rodzicielstwa i budowanie pozytywnych relacji rodzic-dziecko.

Cel strategiczny III

Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne:

- Zmniejszenie wykluczenia społecznego osób borykających się z problemem uzależnienia oraz przemocy w rodzinie.
- Udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie.
- Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
- Wzrost wsparcia na rzecz ofiar przemocy i członków rodzin doświadczających przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny IV

Zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej osób zagrożonych długotrwałym bezrobociem oraz osób nieaktywnych zawodowo, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.

Cele operacyjne:

- Wspieranie osób żyjących w ubóstwie, znajdujących się w trudnej sytuacji i wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy.
- Wspieranie nieaktywnych zawodowo kobiet.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICIA NA LATA 2021 – 2026**

- Wspieranie osób zagrożonych bezrobociem długotrwałym, głównie znajdujących się po 50 roku życia.

V. Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem, który wyznacza kierunki działań w obszarze społecznym, a w szczególności w ramach działań skierowanych na przezwycięzenia problemów oraz występujących deficytów społecznych. W tym zakresie zachowuje spójność z dokumentami strategicznymi, które wyznaczają działania w ramach rozwoju gminy Stepnica, a także w kontekście zdiagnozowanych obszarów wymagających interwencji. W poniższej tabeli przedstawiono kluczowe dokumenty, z którymi Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stepnica na lata 2021-2026 zachowuje spójność, głównie w zakresie realizacji celów strategicznych.

Tabela 19 Spójność z dokumentami strategicznymi gminy Stepnica

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stepnica na lata 2021-2026	Strategia Rozwoju Gminy Stepnica do roku 2025	Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Stepnica na lata 2017 - 2023
CEL 1 Zwiększenie wsparcia na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w celu umożliwienia im większej integracji społecznej.		
CEL 2 Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju.	Cel strategiczny II Jakość życia mieszkańców gminy	Cel główny Odnowa społeczna wiejskiej jakości życia w wymiarze społecznym, gospodarczym oraz przestrzennotechnicznym ukierunkowanym na poprawę jakości życia.
CEL 3 Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.		
CEL 4 Zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej osób zagrożonych długotrwałym bezrobociem oraz osób		

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICIA NA LATA 2021 – 2026**

nieaktywnych zawodowo, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.		
--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

VI. Misja nowej ścieżki rozwoju

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stepnica na lata 2021-2026 jest wdrażanie efektywnych działań z zakresu polityki społecznej w gminie. Misja wpływa na strukturę celów, czyli typowanie obszarów i celów strategicznych, tym samym tworząc wizję realizowania niniejszej polityki.

MISJA

Osoby długotrwale wykluczone, nieaktywne zawodowo oraz seniorzy i osoby ze specjalnymi potrzebami mogą brać udział w działaniach ukierunkowanych na kreowanie ich zaangażowania oraz przeciwdziałanie zdiagnozowanym problemom społecznym.

WIZJA

Gmina Stepnica to miejsce zrównoważonego rozwoju, optymalnych warunków życia mieszkańców oraz miejsce stwarzające sprzyjające warunki rozwoju przedsiębiorczości.

VII. Kierunki strategicznej interwencji – działania

Wdrażanie polityki społecznej, zwanej też polityką socjalną, która polega na celowej działalności państwa i innych podmiotów w kształtowaniu warunków życia i pracy ludzi oraz stosunków międzyludzkich jest warunkiem realizacji określonych celów strategicznych. Polityka społeczna dotyczy, m.in.: spraw rodzinnych, zatrudnienia, kształcenia, wyżywienia, mieszkania, kultury, ochrony zdrowia, organizacji wypoczynku i turystyki, walki z patologiami społecznymi²². Jej celem jest zaspokojenie potrzeb indywidualnych i społecznych. W kontekście zdefiniowanych celów strategicznych niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wdrożenie celów nastąpi poprzez określone działania, które przedstawione zostały w poniższych tabelach. Dodatkowo określone zostały wskaźniki

²²Definicja polityki społecznej z encyklopedii PWN.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026**

dla poszczególnych działań, jak również określono ramy finansowe i źródła finansowania zaplanowanych działań.

Realizacja działań określona została w ramach finansowych, które są kwotami szacunkowymi, obliczonymi na podstawie wydatkowanych kwot w poprzednich latach oraz szacunkowych kwot rynkowych.

Cel strategiczny I

Zwiększenie wsparcia na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w celu umożliwienia im większej integracji społecznej.

Tabela 20 Działania w ramach realizacji celu strategicznego I

DZIAŁANIE	WSKAŹNIKI	RAMY FINANSOWE (KWOTY SZACUNKOWE)	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Świadczenia pieniężne i niepieniężne na rzecz osób starszych i osób niepełnosprawnych	- liczba udzielonych świadczeń pieniężnych (≥ 70 /rok); - liczba udzielonych świadczeń niepieniężnych (≥ 80 /rok);	ok. 50 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Systematyczne monitorowanie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, znoszenie barier komunikacyjnych, cyfrowych i architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej (realizacja polityki Dostępność Plus)	- liczba osób starszych i niepełnosprawnych podlegających monitoringowi/diagnoza osób niepełnosprawnych (≥ 50 os./rok); - liczba dostosowanych pomieszczeń i budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych (≥ 1 /rok); - liczba znoszonych barier komunikacyjnych i cyfrowych w budynkach użyteczności publicznej	300-400 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026**

	(≥ 3/rok)		
Organizacja pomocy wycznieniowej dla osób zajmujących się osobami zależnymi	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z pomocy wycznieniowej (≥ 10 os./rok); - liczba osób korzystających ze specjalnego zasiłku opiekuńczego (≥ 70/rok); 	70-100 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Integracja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych spotkań, warsztatów itp. z udziałem osób starszych, niepełnosprawnych (≥ 1/rok); - liczba kampanii społecznych wskazujących potrzebę aktywizacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych (≥ 1/rok); - liczba prowadzonych miejsc integracji, np. Dom Seniora, Klub Dziennego Pobytu (≥ 1); 	50-80 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Integracja zawodowa osób starszych i niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> - liczba kampanii społecznych wskazujących potrzebę aktywizacji zawodowej osób starszych i niepełnosprawnych (≥ 1/rok); - liczba utworzonych miejsc integracji, np. Dom Seniora, Klub Dziennego Pobytu 	20-30 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026**

	(≥ 1);		
Nawiązanie współpracy z lokalnymi pracodawcami i organizacjami społecznymi w celu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych i starszych	- liczba nawiązanych współpracy/organizacja wspólnych inicjatyw społecznych (≥ 1 /rok);	5-7 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne, w tym te świadczone w domu osób starszych i przewlekle chorych	- liczba osób wymagających wsparcia opiekuńczego (≥ 20 /rok); - liczba usług opiekuńczych (≥ 15 /rok); - liczba opiekunek środowiskowych (≥ 5 /rok);	40-80 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Tworzenie warunków do alternatywnych form pomocy, kluby dla osób starszych, a także integracja osób starszych ze społecznością lokalną	- liczba alternatywnych form pomocy (≥ 1); - liczba zorganizowanych spotkań, warsztatów itp. integrujących osoby starsze z lokalną społecznością (≥ 1 /rok);	80-100 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Upowszechnienie i rozwój wolontariatu, jako jedna z metod budowania integracji międzypokoleniowej i rozwijania polityki senioralnej	- liczba wolontariuszy (≥ 2 /rok); - liczba kampanii promujących wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych (≥ 1 /rok);	5-10 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026**

	- liczba podejmowanych działań wolontarystycznych (≥ 1 /rok); - liczba osób działających w ramach „Srebrnego wolontariatu” (≥ 10 /rok);		
Udział osób starszych, schorowanych i niepełnosprawnych w wydarzeniach kulturalnych na terenie gminy w formie zdalnej	- liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych w formie zdalnej (≥ 2 /rok); - liczba osób, które wzięły udział w wydarzeniach kulturalnych w formie zdalnej (≥ 50 /rok)	2-5 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości

Źródło: opracowanie własne

Czas realizacji działań: 2021-2026

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stepnicy, Urząd Miasta i Gminy w Stepnicy.

Partnerzy: organizacje pozarządowe, placówki oświatowe i kulturalne, lokalni pracodawcy.

Cel strategiczny II

Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich i bezpiecznych warunków do prawidłowego rozwoju.

Tabela 21 Działania w ramach realizacji celu strategicznego II

DZIAŁANIE	WSKAŹNIKI	RAMY FINANSOWE (KWOTY SZACUNKOWE)	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Ochrona przed deprawacją, nadużyciami, przemocą i wykluczeniem społecznym, w tym zapobieganie niedostosowaniu	- liczba podjętych inicjatyw na rzecz ochrony dzieci i młodzieży przed deprawacją, przemocą,	20-30 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026**

społecznemu i przestępczości wśród dzieci i młodzieży	wykluczeniu i niedostosowaniu społecznemu, przestępczości (≥ 2 /rok); - liczba adresatów kampanii społecznych (≥ 1000 /rok);		
Profilaktyka dbania o własne zdrowie psychiczne, skierowane do osób starszych, przeżywających trudności, dzieci i młodzieży	- liczba działań profilaktycznych (≥ 3 /rok); - liczba adresatów działań profilaktycznych (≥ 100 /rok); - liczba zorganizowanych działań z instytucjami i organizacjami społecznymi działającymi w obszarze zdrowia psychicznego (≥ 1 /rok);	10-15 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Poradnictwo specjalistyczne w ramach Regionalnego Centrum Kryzysowego	- liczba udzielonych porad specjalistycznych (≥ 20 /rok); - liczba działań zespołów mobilnych (≥ 10 /rok);	25 -30 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Organizacja w placówkach edukacyjnych warsztatów profilaktycznych z zakresu dbania o własne zdrowie, przeciwdziałaniu	- liczba warsztatów (≥ 1 /rok); - liczba uczestników warsztatów (≥ 500 /rok);	5 -10 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICZA NA LATA 2021 – 2026**

uzależnieniom, przemocy w rodzinie			
Organizacja alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	- liczba zorganizowanych działań (≥ 10 /rok) - liczba funkcjonujących świetlic środowiskowych organizujących zajęcia dla dzieci i młodzieży (≥ 10 /rok); - liczba uczestników (≥ 50 /rok);	10-20 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Organizacja spotkań integracyjnych w sołectwach, ukazujących potrzebę budowania odpowiednich wzorców rodzinnych (Pikniki rodzinne)	- liczba zorganizowanych pikników rodzinnych (16/rok);	40-50 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości

Źródło: opracowanie własne

Czas realizacji działań: 2021-2026

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stepnicy, Urząd Miasta i Gminy w Stepnicy.

Partnerzy: organizacje pozarządowe, placówki oświatowe i kulturalne.

Cel strategiczny III

Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICZA NA LATA 2021 – 2026**

Tabela 22 Działania w ramach realizacji celu strategicznego III

DZIAŁANIE	WSKAŹNIKI	RAMY FINANSOWE (KWOTY SZACUNKOWE)	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Kompleksowy system opieki nad dzieckiem i rodziną (wsparcie finansowe i niefinansowe)	- liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych (≥ 150/rok);	200-270 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Działania edukacyjne i profilaktyczne, jako metoda kształtowania postaw zapobiegających kryzysowi rodziny, przygotowanie do życia w rodzinie.	- liczba działań edukacyjnych i profilaktycznych (≥ 1/rok); - liczba osób objętych wsparciem edukacyjnym i profilaktycznym (≥ 250/rok);	2-5 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Budowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży szkolnej, potrzebującej tej formy pomocy oraz pozyskiwanie żywności z programów unijnych.	- liczba dzieci objętych pomocą dożywiania (≥ 70/rok); - liczba rodzin objętych pomocą dożywiania (≥ 30/rok);	100-150 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży (świetlice środowiskowe)	- liczba funkcjonujących świetlic środowiskowych (≥ 10/rok);	100-150 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026**

	- liczba osób korzystających ze świetlic (≥ 50 os./rok);		
Wsparcie asystenta rodziny	- liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny (≥ 15 /rok);	50-80 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Szkolenia dla pracowników pomocy społecznej z zakresu kompetencji miękkich	- liczba osób korzystających ze szkoleń/warsztatów itp. (≥ 15 os./rok);	8-10 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Organizacja wypoczynku dla dzieci z rodzin przeżywających trudności rodzinne	- liczba osób korzystających z wypoczynku (≥ 50 /rok);	30-50 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- liczba osób kierowanych na leczenie antyalkoholowe (≥ 40 /rok);	5-7 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	- liczba „Niebieskich Kart” (≥ 20 /rok);	2-5 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Działalność świetlicy socjoterapeutycznej/placówek wsparcia dziennego	- liczba osób, którym udzielono wsparcia i pomocy (≥ 20 /rok);	5-10 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Działalność punktu konsultacyjnego	- liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia (≥ 20 /rok);	35-42 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości

Źródło: opracowanie własne

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICZA NA LATA 2021 – 2026**

Czas realizacji działań: 2021-2026

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stepnicy, Urząd Miasta i Gminy w Stepnicy.

Partnerzy: organizacje pozarządowe, placówki oświatowe i kulturalne.

Cel strategiczny IV

Zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej osób zagrożonych długotrwałym bezrobociem oraz osób nieaktywnych zawodowo, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.

Tabela 23 Działania w ramach realizacji celu strategicznego IV

DZIAŁANIE	WSKAŹNIKI	RAMY FINANSOWE (KWOTY SZACUNKOWE)	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Wsparcie i aktywizacja zawodowo-społeczna osób bezrobotnych, poprzez realizację projektów aktywnej integracji	- liczba osób bezrobotnych, którym udzielono wsparcia w postaci zasiłku (≥ 40 /rok); - liczba zrealizowanych projektów aktywnej integracji (≥ 1 /rok);	50-100 tys.	PUP, Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Wpieranie osób bezrobotnych podejmujących własną działalność gospodarczą, tworzenie miejsc pracy w ramach organizacji pożytku publicznego, prac społecznie użytecznych zgodnie z przepisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawy o zatrudnieniu socjalnym i staży umożliwiających	- liczba osób skierowanych do prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych (≥ 5 /rok); - liczba rodzin objętych pomocą z powodu bezrobocia (≥ 25 /rok); - liczba zawartych kontraktów socjalnych	5-10 tys.	PUP, Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICA NA LATA 2021 – 2026**

zdobycie doświadczenia zawodowego.	($\geq$ 1/rok);		
Aktywizacja zawodowa osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy	- liczba osób, które skorzystały ze szkoleń zawodowych, doradztwa, pośrednictwa pracy itp. ($\geq$ 5/rok); - liczba zrealizowanych form współpracy z instytucjami i pracodawcami ($\geq$ 1/rok);	x	PUP, Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Rozwijanie promocji postaw aktywności zawodowej i mobilności na rynku pracy.	- liczba przeprowadzonych promocji aktywności zawodowej ($\geq$ 1/rok);	1-5 tys.	PUP, Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Integracja zawodowa kobiet oraz pomoc kobietom w powrocie do pracy po urlopie macierzyńskim i wychowawczym, wsparcie w opiece nad dziećmi w celu aktywizacji zawodowej kobiet, umożliwienie pogodzenia obowiązków rodzinnych i zawodowych.	- liczba bezrobotnych kobiet do 30 roku życia ($\geq$ 20/rok); - liczba bezrobotnych kobiet po 50 roku życia ($\geq$ 20/rok);	x	PUP, Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości
Organizacja placówki sprawującej opiekę nad dziećmi do lat 3	- liczba zorganizowanych placówek ($\geq$ 1);	300-600 tys.	Środki własne lub zew. pozyskane w miarę możliwości

Źródło: opracowanie własne

Czas realizacji działań: 2021-2026

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: Powiatowy Urząd Pracy w Goleniowie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stepnicy.

Partnerzy: organizacje pozarządowe, placówki oświatowe i kulturalne, Urząd Miasta i Gminy w Stepnicy.

VIII. Monitoring i ewaluacja

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrożenie i realizację działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stepnica na lata 2021-2026 będzie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stepnicy. Prowadzenie bieżących działań z zakresu monitoringu oraz ewaluacji posłuży sprawdzeniu efektywności prowadzonych działań i zebraniu informacji na temat adekwatności celów Strategii w stosunku do potrzeb i priorytetów oraz eliminacji niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie gminy Stepnica.

Monitoring będzie prowadzony w ujęciu corocznym, poprzez wskazanie działań, które zostały podjęte oraz określenie ich wpływu na cele zaplanowane w Strategii, tak aby możliwe było stałe określanie realizacji zaplanowanych celów. Monitoring będzie prowadzony w formie sprawozdania rocznego z realizacji osiągniętych wskaźników.

Ewaluacja ex-post zostanie przeprowadzona na zakończenie realizacji Strategii. Dzięki niej możliwe będzie ocenienie skuteczności podejmowanych działań względem lokalnych potrzeb w zakresie eliminowania uwarunkowań niekorzystnych związanych ze społecznym i zawodowym wykluczeniem mieszkańców. W przypadku wystąpienia nieprzewidzianych czynników, które będą miały decydujący wpływ na realizację zaplanowanych działań przewiduje się możliwość wykonania **ewaluacji mid-term** w trakcie realizacji Strategii, która będzie podstawą do zmiany zapisów Strategii.

Podsumowując, należy podkreślić, iż zaplanowane działania związane z bieżącym monitoringiem oraz ewaluacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych mają zapewnić aktualność zapisów zawartych w dokumencie oraz ich adekwatność względem występujących problemów społecznych.

IX. Spis map, schematów, tabel, wykresów i zdjęć

Spis map

Mapa 1 Gmina Stepnica	4
-----------------------------	---

Spis schematów

Schemat 1 Piramida problemów społecznych.....	48
---	----

Spis tabel

Tabela 1 Wykaz placówek oświatowych na terenie gminy Stepnica w roku szkolnym 2019/2020.....	13
Tabela 2 Liczbie mieszkań socjalnych i komunalnych w podziale na sołectwa.....	21
Tabela 3 Wzrost liczby osób bezrobotnych w poszczególnych gminach na przestrzeni 2019/2020 r.	22
Tabela 4 Liczba osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy	24
Tabela 5 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w formie pieniężnej i niepieniężnej w latach 2016-2020.....	28
Tabela 6 Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin w 2020 r.....	28
Tabela 7 Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci w 2020 r.....	28
Tabela 8 Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, celowy i okresowy w latach 2016-2020	30
Tabela 9 Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej w latach 2016-2020	31
Tabela 10 Powody przyznania pomocy w latach 2016-2020.....	32
Tabela 11 Liczba świadczeń udzielonych z powodu niepełnosprawności.....	33
Tabela 12 Liczba świadczeń opiekuńczych w latach 2016-2020.....	37
Tabela 13 Kwoty wypłaconych świadczeń opiekuńczych w latach 2016-2020	37
Tabela 14 Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2016-2020	40
Tabela 15 Pomoc w formie dożywiania w latach 2016-2020	40
Tabela 16 Stopień zadowolenia z warunków życia w gminie Stepnica.....	50
Tabela 17 Działania przyczyniające się do rozwiązania problemów społecznych na terenie gminy Stepnica w opinii respondentów	62
Tabela 18 Analiza SWOT	64

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STEPNICZA NA LATA 2021 – 2026**

Tabela 19 Spójność z dokumentami strategicznymi gminy Stepnica	68
Tabela 20 Działania w ramach realizacji celu strategicznego I	70
Tabela 21 Działania w ramach realizacji celu strategicznego II	73
Tabela 22 Działania w ramach realizacji celu strategicznego III.....	76
Tabela 23 Działania w ramach realizacji celu strategicznego IV	78

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba osób w grupach funkcjonalnych w latach 2016-2020.....	11
Wykres 2 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w gminie Stepnica w latach 2016-2019	12
Wykres 3 Liczba zameldowań i wymeldowani oraz saldo migracji w latach 2016-2019	12
Wykres 4 Liczba porad lekarskich w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2015-2019.....	16
Wykres 5 Liczba budynków i mieszkań w latach 2015-2019.....	20
Wykres 6 Liczba bezrobotnych w latach 2016-2020 w gminie Stepnica	21
Wykres 7 Liczba podmiotów w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w latach 2016-2019 ..	24
Wykres 8 Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji w latach 2016-2020.....	27
Wykres 9 Wskaźnik deprivacji lokalnej w latach 2016-2020	29
Wykres 10 Główne powody udzielenia świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w 2020 r. ...	33
Wykres 11 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	34
Wykres 12 Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2016-2020.....	39
Wykres 13 Liczba „Niebieskich Kart” w latach 2016-2020	42
Wykres 14 Liczba osób skierowanych na wykonanie awersyjnego środka przeciwalkoholowego w latach 2014-2019	43
Wykres 15 Liczba osób kierowanych na leczenie z powodu nadużywania alkoholu w latach 2014-2019.....	44
Wykres 16 Grupy osób najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne w gminie Stepnica w opinii respondentów	51
Wykres 17 Najważniejsze problemy społeczne w opinii respondentów	52
Wykres 18 Negatywne zjawiska społeczne odnoszące się do dzieci i młodzieży w opinii respondentów	53
Wykres 19 Najważniejsze problemy społeczne osób starszych w opinii respondentów	54

Wykres 20 Najważniejsze problemy społeczne osób niepełnosprawnych w opinii respondentów	54
Wykres 21 Główne powody bezrobocia w gminie Stepnica w opinii respondentów	55
Wykres 22 Skala występowania zjawiska uzależnienia w opinii respondentów	55
Wykres 23 Główne przyczyny występowania uzależnień w opinii respondentów.....	56
Wykres 24 Skala występowania zjawiska przemocy w rodzinie w opinii respondentów	56
Wykres 25 Główne przyczyny występowania przemocy w rodzinie w opinii respondentów .	57
Wykres 26 Propozycja najskuteczniejszych działań wobec ofiar przemocy domowej w opinii respondentów	58
Wykres 27 Najważniejsze problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej w opinii respondentów	58
Wykres 28 Najważniejsze problemy społeczne w obszarze edukacji w opinii respondentów	59
Wykres 29 Najważniejsze problemy społeczne w obszarze sportu i kultury w opinii respondentów	60
Wykres 30 Ocena poziomu bezpieczeństwa w opinii respondentów.....	60
Wykres 31 Najważniejsze problemy społeczne w obszarze bezpieczeństwa w opinii respondentów	61

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Plaża i kąpielisko w gminie Stepnica	7
Zdjęcie 2 Wyspa Chełminek	8
Zdjęcie 3 Wieża Widokowa na Górze Zielonczyn.....	9
Zdjęcie 4 Park Natury Zalewu Szczecińskiego	9

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Uchwałą Nr XXX/330/14 Rady Miejskiej w Stepnicy z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Stepnica lata 2014-2020 przyjęto do realizacji Strategię obowiązującą do 2020 r. W związku z tym, iż upłynął termin obowiązywania ww. Strategii, istnieje potrzeba przyjęcia do realizacji nowej, opracowanej zgodnie z bieżącymi potrzebami.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

Sporządził: Jarosław Gruszczyński